

abril 1996 núm. 166 175 PTA.

LLUCMAJOR

de pinte en ample

L'EMPRESA YANKO AVANÇA CAP A LA NORMALITAT

100 cl.

25% vol.

XAROP
d'en

GORI

F. Vidal

Elaborado por Destilerias F. Vidal Catany. S.L. - C. San Francisco, s/n.

LLUCMAJOR (MALLORCA)

Emb. 1696 - PM Reg. Ind. 7/5497 - Elaborado en España

N.R.S.I. 30.3182/PM

♦
EDITA

Obra Cultural Balear de Lluçmajor

♦
INFORMACIÓ I PUBLICITAT

C/. Bisbe Taixequet, 105 (Lluçmajor)

♦
DIRIGEIX

Catalina Font

♦
COL·LABOREN

Sebastià Alzamora	Miquel Bezares
Ignasi Barceló	Celso Calviño
Llucía Caldés	Miquel Cardell
Francina Capellà	Joan Clar
Sebastià Cardell	Antònia Font
Damià Duran	Joana Font
Bartomeu Font	Maties Garcies
Catalina Garau	Miquel Janer
Antoni Ginard	Coloma Julià
Franc Jaume	Benet Llompart
Antoni Llompart	Antoni Montserrat
Llorenç Mascaró	Maties Mut
Francisca Mut	Guillem Oliver
Miquel Mut	Margalida Palou
Jaume Oliver	Nanda Ramon
Bartomeu Prohens	Josep Sacarès
Sebastià Rubí	Miquel Sbert
Jaume Salvà	Catalina Serra
Tomeu Sbert	Joan Socies
Jerònia Socies	Arnau Tomàs
Gabriel Thomàs	Jeroni Tomàs
Pere F. Torrens	Antoni Vadell
Bàrbara Verdera	Francesc Verdera
Miquel Barceló	

♦
SECCIÓ ESPORTIVA

Coordinador: Joan Quintana

Col·laboren

Joan Jaume, Jaume Manresa

♦
IMPRIMEIX

TIRRENA, S.A.

TEL: 55 52 12

C/ Pintor Joan Gris, nº 2
MANACOR

♦
El pensament de la Revista
s'expressa només a través
de l'Editorial

Editorial

Insolvència contrastada

La morositat de l'Ajuntament de Lluçmajor s'ha abocat en una insolvència gairebé total i diàriament coneixem dades sobre l'alarmant precarietat de les arques municipals. Dies passats, els mitjans de comunicació publicaven les dades d'una auditoria de comptes anuals d'EMAYA en què figurava que el deute de la corporació llucmajorera ascendia a més de cent noranta-cinc milions de pesetes. La llista de creditors creix, dia a dia, segons es desprèn de les afirmacions dels titulars d'empreses que treballen o faciliten materials a l'Ajuntament, fins al punt que alguns han decidit de tancar l'aixeta i es neguen a facilitar noves comandes o executar nous treballs fins que no hagin cobrat les quantitats pendents.

Dependències, instal·lacions i edificis municipals sofreixen les conseqüències de les penúries de la Casa de la Vila. El més mínim però necessari treball de conservació i de manteniment resulta impossible perquè els diferents professionals opten per rebutjar l'encàrrec per tal de no incrementar la suma de quantitats pendents de cobrament. Resultat: una paulatina i imparable degradació que es traduirà en una major despesa en el moment que resulti imprescindible i inajornable la reparació.

Deute i renegociació d'aquest, s'ha convertit en el pa de cada dia del nostre Ajuntament i també de la pràctica totalitat de les corporacions municipals. La generalització no és cap excusa per afrontar la situació per delicada que sigui, i, sense cap dubte, aquesta ho és. Majoria de govern i oposició han d'agafar el bou per les banyes per tal de frenar i de reduir la llarga llista de deutes.

Ha arribat el moment, tal vegada, d'oblidar-se de les espectaculars inversions (les pròximes eleccions encara són molt lluny) i la realitat és que els recursos econòmics de la corporació són mínims. L'objectiu més immediat i també més raonable és atendre el pagament de les factures pendents amb regularitat i a mesura del que sigui possible. Els desset regidors, a més d'ocupar un escó, són els responsables d'administrar els doblers que paguen els ciutadans a través dels impostos. La majoria de govern assumeix una responsabilitat que també arriba a l'oposició. L'actual insolvència contrastada així ho exigeix. ♦

Plenari de l'Ajuntament (25-III-96)

Oposició del PSM a l'Autovia Palma-Felanitx

Arnau Tomàs

De les vuit mocions presentades per l'oposició al plenari de caràcter ordinari de l'Ajuntament de Lluçmajor celebrat el dilluns, 25 de març, sis foren rebutjades pels vots del govern municipals, una fou retirada pel PSOE i l'altra, referent a la sol·licitud de tancar un solar del carrer Maria A. Salvà de s'Arenal, fou aprovada per unanimitat. Cal assenyalar les absències dels regidors socialistes Antoni Garcias i Maravillas Gutiérrez, i la del trànsfuga Rafael Morales. El regidor del PSM Antoni Llompart va justificar la presentació sistemàtica de les mocions, tot dient que si es fan les peticions al capítol de precís i qüestions, després no tenen opció a rèplica, i a les mocions, sí.

Les mocions rebutjades varen ser primer sobre l'oposició del PSM al projecte de construcció de l'autovia Palma-Felanitx, que passa pels afores de Lluçmajor, tot al·legant Llompart, entre d'altres raons, que aquestes noves carreteres contribueixen a la desaparició dels comerços locals i la malversació dels espais naturals i l'encant que tenen. Joan J. Jaume, regidor d'urbanisme, va contestar que el nou Pla de Carreteres encara no s'ha aprovat per part del Govern Balear i per tant és aquesta entitat qui ha de decidir sobre el tema.

L'altra moció rebutjada fou sobre la proposta a EMAYA que utilitzi camions més petits per a la recollida de fems, per tal d'evitar les destrosses que causa a les voravies dels carrers. El regidor Artigues va contestar que s'utilitzen vehicles més petits per als carrers estrets i que si se n'augmenta el nombre, s'augmentarien les despeses.

Una altra moció que tampoc no va prosperar va ser la recollida de residus sòlids i també Artigues va manifestar que el servei és eficaç, que s'ha incrementat, perquè s'efectua tres dies setmanals a la ciutat i dos a les urbanitzacions. La moció del PSOE i del PSM sobre el fet que els seus regidors puguin accedir a les dependències municipals per poder obtenir informació dels temes a tractar a les reunions informatives del consistori un cop a la setmana, tampoc no va ser admesa, i el batle Gaspar Oliver va manifestar que no és possible, per raons de seguretat, perquè els horabaixes a les oficines no hi ha cap funcionari, i que existeixen altres vies per poder obtenir aquesta informació.

La darrera moció sobre el compliment en matèria d'accés a les convocatòries de places a l'Ajuntament, allò que disposa el Reglament municipal de Normalització Lingüística, després de diverses discussions i controvèrsies, fou rebutjada amb l'argument del que es demana a la moció no és contemplat per l'esmentat Reglament.

Altres acords

-Es va informar sobre la resolució de la Conselleria de Governació del Govern Balear, per la qual es concedeix la Comissió de Serveis a Joan Cañellas Vich com a interven-

tor municipal de l'Ajuntament de Lluçmajor.

-Pròrroga del conveni amb el CIM per a la concessió d'ajudes econòmiques periòdiques a famílies amb menors.

-Demolicion per infracció urbanística de l'expedient núm. 69/93.

-Modificació de crèdit per import de 792.000 pta. per a la compra d'un FAX i una fotocopiadora. L'oposició va criticar aquesta nova operació de crèdit per defecte de manca del nou pressupost municipal. Lluç Tomàs va dir que el pressupost prorrogat permet legalment aquestes operacions, que actualment l'Estat afecta.

-Modificació de l'ordenança fiscal de taxes sobre pròrroga de llicència d'obres.

Precs i preguntes

El que va destacar més en aquest capítol va ser la intervenció del regidor Joaquín Rabasco, el qual, en una llarga perorata, va atacar primer el trànsfuga R. Morales, tot dient que després d'haver traït el partit que el va votar, fa campanya a s'Arenal per formar un partit independentista, tot pregant al consistori mesures de pressió per obtenir la seva dimissió com a regidor. Finalment, Rabasco va fer història del contenciós que va tenir amb l'ex-batle Joan Monserrat, el qual el va condemnar per prevaricació, amb la sentència final amb recurs absolutori en favor seu per apel·lació, la qual cosa el restitueix de totes les acusacions comeses contra la seva persona. ♦

Ple Extraordinari de l'Ajuntament del 14-III-96

*Renegociació de l'endeutament
per 1279 milions*

A. Tomàs

En un plenari de caràcter extraordinari celebrat, el proppassat dijous dia 14 de març a les 21 h. es va aprovar, amb els vots en contra del grup socialista i del PSM l'únic punt de l'ordre del dia, relatiu a un expedient de modificació de crèdits del pressupost prorrogat i la subscripció d'operacions, amb la finalitat de renegociar part del deute pendent i amortitzar anticipadament determinades operacions de crèdit. Lluç Tomàs, tinent de batle d'Hisenda, va especificar que es tracta de renegociar el deute de 1.279 milions de pessetes, amortitzable en 10 anys, dins del pla de sanejament econòmic del consistori i el consegüent pagament dels deutes pendents.

El portantveu del grup socialista, Antoni Garcias, va protestar en primer lloc per la convocatòria d'aquest plenari en una hora tan poc adient en què molts ciutadans no poden assistir al ple perquè coincideix en hores de treball, essent a més, segons la seva opinió, un tema que s'hagués pogut incloure en un plenari ordinari. Garcias, sobre aquest tema, va dir que l'actual govern municipal no ha elaborat un vertader pla global de sanejament de l'elevat deute acumulat, que xifra en els 2.300 milions, al mateix temps que

no vol aclarir el deute amb l'oposició, ni consensuar un pla seriós de sanejament i amortització del deute. "Vosaltres -va explicar- no feis res, només posau pegats, però no resoleu el problema, l'agreujaeu, ni donau explicacions de com el voleu resoldre".

Joana Ll. Mascaró, del PSM, es va expressar en semblants termes en sol·licitar un pla global de sanejament i "no passar el mort als que vendran d'aquí a 4 anys".

Ll. Tomàs va comentar que el pla de sanejament es farà de manera global, i un cop més va fer història del veritable origen del deute municipal, recordant que l'anterior consistori socialista va recollir un Ajuntament sense deutes, amb un pressupost de 400 milions de pessetes, i en entrar el socialisme l'augmentaren el primer any en 1.300 milions, deixant al final del seu mandat, un deute de 600 milions i obres pendents sense pressupostar que han estat la causa d'aquest acumulament del deute pendent actual. Ll. Tomàs va afegir que l'actual govern socialista no és un exemple a imitar en aquest aspecte, perquè el deute estatal és tan elevat, que "paga més diners en interessos que no en pensions als jubilats", a la qual cosa va contestar A. Garcias que "vostè mescla ous amb caragols". ♦

Projecte de construcció d'una Universitat Privada

A.T.

La Comissió d'Urbanisme de l'Ajuntament de Lluçmajor va aprovar a favor de la declaració d'interès social uns terrenys per construir una universitat privada al municipi.

Aquest projecte de la universitat privada preveu una ocupació de 87.000 metres quadrats a uns terrenys rústics situats devora es Puig de Ros i a la urbanització Maioris Décima, a l'altra part de la carretera Palma-Cap Blanc. La iniciativa d'instal·lar una universitat privada a Mallorca neix de la mercantil Maioris Décima, S.A. i es gestiona des de fa uns quatre anys.

La previsió inicial és la construcció d'edificis destinats a aules, sala de conferències, residències per a estudiants, instal·lacions esportives i altres servicis complementaris.

La materialització de la universitat privada de Lluçmajor suposarà una inversió superior als 2.000 milions de pessetes, i els seus promotors han informat a l'Ajuntament de Lluçmajor que aquest projecte docent està avalat per universitats i professionals estrangers, i, de fet, està previst que es doni bona part de l'ensenyament en anglès i llicenciatures de Dret i Ciències Econòmiques, i no es descarta tampoc estudis empresarials i d'altres.

Els dos grups municipals a l'oposició de l'Ajuntament de Lluçmajor votaren en contra de la declaració d'interès social raonant que hi ha molt de sòl urbanitzable al municipi, i per això no és necessari requalificar més sòl rústic. ♦

Antoni Garcies reelegit senador

Antoni Garcies va ser elegit per quarta vegada senador. Fa deu anys que es va incorporar a la Cambra alta de les Corts, amb la segona legislatura del PSOE. És l'únic senador socialista que representarà Mallorca.

Antoni Garcies és també des de les Eleccions Municipals del 1995, regidor de l'Ajuntament de Lluçmajor. ♦

Què el vèreu al cometa?

Enguany, la primavera ha vingut acompanyada d'un visitant estel·lar: el cometa Hyakutake. L'expectació que aquesta visita ha provocat a experts i afeccionats ha estat grossa. Són molts els llucmajorers que han anat a foravila per tal de veure aquesta estrella amb cua. Dos col·laboradors d'aquesta revista i afeccionats a l'astronomia, M. Barceló i T. Font, dia 23 de març retrataren el cometa des de Biniflat. Aquí en teniu el testimoni gràfic.

Tots els que no heu pogut gaudir d'aquest espectacle, no passeu pena, l'any que ve per devers Pasqua s'espera un altre visitant tan espectacular com aquest. ♦

Fotografia feta amb un objectiu de 50 mm amb una obertura de diafragma de 1.8 i una exposició de 3 minuts amb una pel·lícula Ektar 1000 asa.

Biel Majoral en concert

El dissabte dia 13 d'abril i organitzat per l'Obra Cultural Balear actuarà el grup d'en Biel Majoral amb el seu repertori de "Tonades i Cançons", al cafè Colon i a les 10 del vespre. Vos esperam! ♦

IX Aniversari de la banda de cornetes i tambors

El dia 21 de març la Banda de Cornetes i Tambors va celebrar, com cada any el seu IX aniversari amb una berenada al Restaurant Tropical, en presència del cantant Tomeu Penya, padri de la Banda, qui amb el seu bon humor i les seves

cançons, sempre deixa embadalits els nins i nines.

La col·laboració de l'Ajuntament va consistir amb l'entrega d'un xandall a cada un dels components de la banda. ♦

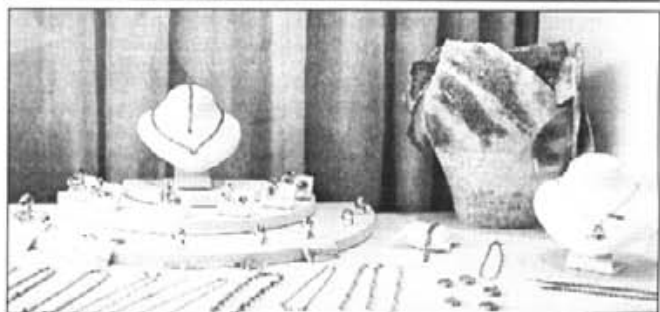
6

JOIERIA I RELLOTGERIA

**DIA 5 DE MAIG
FESTA DE LA MARE**

Recordau-ho amb joies

Plaça Espanya, n. 24 - Tel: 66 16 02 (Lluçmajor) • C/. Ramon Llull, 42 - Tel. 54 19 65 (Sa Pobla)

Hipotètica segregació de s'Arenal

Pedro Bonet Taverner

Tomeu Sbert (text i fotos)

Tot i que estam travessant la temporada d'hivern, hem de dir que aquestes darreres setmanes són més mogudes a causa dels temes següents:

SEGREGACIÓ: Es va fer una reunió informativa on el tema estrella va ser parlar d'una hipotètica segregació de s'Arenal, respecte de Lluçmajor. Una sèrie de persones contractaren un missier, Pere Bonet Taverner, per explicar públicament quines possibilitats, tramitacions i circumstàncies s'havien de donar per separar s'Arenal de Lluçmajor. Mai en la història encara s'havia tractat aquest tema. Aquesta revista no va assistir a la reunió, i tampoc no hi va ser convidada, però sí que hem mantengut una xerrada amb el Sr. Bonet, el qual s'ha limitat a informar tècnicament i jurídica de l'assumpte. No hi ha dubte que segregar és sinònim de dividir, apartar o de fragmentar.

S'ARENAL DE PALMA. Repassant les meves cròniques a diaris ciutadans, he trobat, de l'any 76, el que era batle aleshores, F. Ferrer Bonnín, va convocar una reunió als baixos de l'hotel Badia de Palma, on assistiren unes cinquanta persones per parlar de segregar s'Arenal (zona ciutadana) de l'Ajuntament que presidia llavors Paulí Buchens i el regidor de barriades era Juli Barrado. En aquèlla ocasió no va passar res de trascendent.

Setmana Santa

Va en augment el moviment de la gent arenalera entorn als actes de la Setmana Santa: processons, confraries, actes

Un moment de l'entrega de trofeus de la diada del "Club de Pesca Es Cap-Roig".

de caràcter religiós, i tot sota el lema "Estimem-nos uns als altres, ja que l'Amor és de Déu".

Centenari

Enguany es compleixen els primers cent anys de la construcció i benedicció de l'antiga capella de s'Arenal. Per aquest motiu, segons ha anunciat el rector P. Jordi Perelló, tendran lloc al llarg de l'any una sèrie d'actes encaminats a commemorar aquest esdeveniment.

Recital poètic

Dissabte dia 13 d'abril, al recinte de la històrica capella del carrer de la Vicaria, hi haurà un acte cultural. Serà un recital de poesia, en la setena edició ininterrompuda, on intervendran un bon nombre de rapsodes com A. Noguera, M. Servera, J. Ferrer, J. Alzamora, T. Vallespir, Maria A. Alzamora, J. Perelló, T. Sbert, J. Casadesús, P. Cañellas, M. Noguera, Maria del C. Roca, M. Monserrat, J. Oliver, V. Jaksons i alguns nins i nines representants dels distints centres escolars. L'acte és dedicat a la memòria dels fundadors de la Capella (1896-1996) i començarà a les 21 hores.

Nova Associació

Ha nascut una nova associació a la zona. Aquesta es diu "Associació de Comerciants de s'Arenal" (ACAR), presidida per Damià López.

Dia del llibre

Organitzat pel grup "Amics dels Reis

d'Orient", presidit per Joan Ferré. La venda de Llibres s'ubicarà, com cada any, a la cèntrica plaça Reina M. Cristina.

Club de Pesca "Es Cap-Roig"

Va celebrar la seva diada anual d'amistat a les instal·lacions d'Aquacity. Hi hagué entrega de trofeus, amb l'assistència de devers 250 persones i sota la presidència i parlaments de M.Redà, M. Bauzà i del batle de Lluçmajor, G. Oliver. S'ha d'assenyalar que l'arenaler Joan Sampol, soci d'"Es Cap-Roig", es troba classificat per participar als campionats d'Espanya de pesca, entre els representants de Balears.

Breus

-L'UD Arenal jugarà la propera temporada a Preferent. El descens de categoria és ja pràcticament un fet, tot i els titànics esforços de l'entrenador P. Dolç i del conjunt de jugadors, però no han possibilitat mantenir la III Divisió.

-La disputa del XXVII Trofeu SAR Princesa Soffa-AXA Seguros a la nostra badia ha estat un verdader espectacle esportiu de vela, amb caràcter internacional, amb la presència de membres de la família Reial espanyola.

-Assistírem a la inauguració de la llibreria "Tot Llibres", al carrer de Sant Cristòfol, regentada per Cati Cardell. Sort i enhorabona.

-L'equip de bàsquet Tennis Arenal va triomfar per 84-81 al Perles Manacor en una de les millors actuacions de la temporada.

L'empresa Yanko camina cap a la normalitat

La totalitat dels treballadors de Llucmajor ha recuperat els llocs de treball

Francesc Verdera

Foto: C. Julià

En el passat número de "Llucmajor de Pinte en Ample" informàvem els nostres lectors sobre la crisi de calçats Yanko. En aquells dies encara no s'havia arribat a una solució i l'anunciada compra de l'empresa per l'empresari Xavier Camp no s'havia produït ja que el delegat del Govern a Balears, Gerard Garcia, va decidir no signar cap document fins que s'iniciés el procés de quebra d'aquest grup d'empreses de calçat. De moment la situació de l'empresa ha retornat en certa manera a la normalitat i els treballadors s'han reincorporat als llocs de treballs en tres centres del grup.

L'activitat productiva s'ha reanadat fa devers quatre setmanes. Pel que fa a les instal·lacions llucmajorers del carrer Pere A. Mataró, segons fonts del comitè d'empresa, es treballa al cent per cent del conjunt d'operaris, i és l'únic centre del grup en què s'han reincorporat la totalitat dels treballadors.

Segons l'advocat de Yanko, Pere Ventayol, el canvi de titularitat de la nau llucmajorera -recentment va sortir a subhasta i fou adjudicada a un grup bancari- no ha suposat cap tipus de contratemps, perquè es negociaran contractes de lloguer amb els nous propietaris, una empresa filial del Banc Exterior. Ventayol també va anunciar la possibilitat d'una opció de compra per part del nou inversor de Yanko, X. Camp.

En altres centres de treball, calçats Perico, d'Inca, l'activitat s'ha reiniciat en una precària situació laboral a causa de constants talls del subministrament elèctric motivats per una so-

breccàrrega, en haver-se acumulat en aquest centre la major part de la maquinària i dels obrers que s'han reincorporat al treball.

Quant a la situació dels treballadors, només han tornat a la tasca el 80%. Aquest, segons sembla, no és el cas de Llucmajor en què tots han tornat als seus llocs laborals. Existeix, no obstant això, una preocupació per conèixer el futur laboral d'aquests treballadors de l'empresa que encara estan a les llistes d'atur. "La situació -afirma un representant sindical- s'està complicant a mesura que s'acosta el 12 d'abril, data en què acaba l'atur tecnològic d'aquests obrers que encara no saben si es reincorporaran o si quedaran al carrer, com ja s'ha esdevingut en ocasions semblants".

Mentrestant, els treballadors del grup fan feina a Inca, Llucmajor i a Llubí per treure endavant les coman-

des i poder complir els compromisos adquirits després del període d'inactivitat de la crisi. Paral·lelament a la reincorporació de l'activitat laboral i dels tràmits judicials encara en curs, els models de la firma Yanko s'han presentat a les fires de calçat d'Alemanya i, segons fonts de l'empresa, també serà present en altres fires europees i al Japó, durant el proper mes de maig. El propi empresari català Xavier Camp exigia que els models fossin presents a les principals fires.

De moment, doncs, podem parlar d'una solució positiva de la crisi després de les setmanes de dubte, acompanyades de manifestacions, tancades i protestes. Els treballadors de l'empresa, en especial el conjunt d'obrers de les instal·lacions de Llucmajor, conserva els seus llocs de treball. ♦

La Palmera

es fasser

Histodiador Terrasa, 37
Teléfono 66 04 69
LLUCMAJOR (Mallorca)

SA FILOA

C/. MELIÀ, 3 - LLUCMAJOR

XIX Diàlegs Fe-Ciència

Catalina Socies, coordinadora del Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació; Damià Roig, moderador, i Mn. Josep Roig, professor de sociologia de la U.I.B.

Damià Roig Fotos: C. Julià

Les jornades de Fe-Ciència organitzades per la Parròquia ha versat aquest any sobre el Sínode convocat per l'església mallorquina.

Seguint les indicacions de la ponència proposada per a la reflexió d'aquest any "l'Evangeli que dona sentit a la vida" es va dedicar la primera jornada a l'anàlisi de la realitat en que viu la societat de Mallorca "Visió global de la societat mallorquina" (el que tenim). La presentació es va dedicar a resaltar una característica essencial i diferenciadora de la persona: l'home i la dona com a éssers culturals. La cultura com a resposta que es dona als desafiaments del medi per poder arrelar-se humanament. Aquestes respostes s'articulen a través de la capacitat d'elaborar projectes. La persona és l'ésser que projecta: escull, tria un objectiu, una fita i un camí per arribar-hi. Aquests projectes per ser eficaços han de partir de la realitat pròpia, actual. Aquesta atenció a la realitat pròpia del que significa ser persona i del medi que l'envolta, és pròpia de ser i de l'actuar de Jesús, segons ens presenta l'Evangeli, d'aquí la justificació de la primera ponència.

Els ponents varen ser Mn. Josep Roig, sociòleg i professor de Sociologia de la UIB, el que dedicà la seva exposició a analitzar el canvi accele-

rat de la societat mallorquina actual, assenyalant els trets essencials d'aquest canvi: el turisme i la immigració, els quals ha suposat la ruptura de l'aïllament que comporta el viure en una illa; canvis que han influït tant en el camp ètic-moral com en el socio-cultural.

Va dedicar atenció a tres aspectes: l'home dirigit per la tradició, l'home dirigit des de dins i l'home dirigit per altres; explicant les conseqüències d'aquesta situació sobre les relacions interhumanes que condicionen la convivència i que l'Església ha de tenir en compte per a l'evangelització aquí

i ara.

Per altra banda Catalina Socies Salvà, coordinadora de Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació exposà l'organització, els mitjans amb què compta i la manera de dur a terme la tasca assignada a aquesta entitat. Va fer una exposició de com fer front a la pràctica als problemes socials que demanen la nostra solidaritat i el nostre compromís.

Aquesta primera jornada reuní una visió teòrica i ampla de la realitat, amb una exposició d'una iniciativa concreta de respondre als problemes que té plantejats la societat.

La segona jornada es dedicà al tema "Respostes a aquesta realitat" (el que voldríem). La presentació intentà resaltar la cultura entesa com un cultiu d'allò que permet un creixement de l'humà. La cultura no pot ser entesa sense referir-se a una tradició. Ara bé, no pot ser immobilització. Una sana tradició hauria de ser entesa com una acció comunicativa que permet actualitzar les virtualitats d'una herència ja sigui cultural, social, religiosa o moral; l'ésser humà considerat com aquell que necessita estar arrelat sobre els orígens, el punt del camp des d'on viu i al mateix temps necessitat de projectes de futur. Aquesta característica d'enfrontar-se al futur, el descobrir els reptes de les irrupcions, de les imprevisibilitats significatives, de les discontinuïtats... es va veure com una característica del viure de Jesús presentat pels evangelis. Es necessiten

EURO - IDIOMAS

Llucmajor

*Apreneu idiomes amb grups molt
petits amb professors amb experiència
natis i llicenciats*

Acadèmia d'Idiomes
Carrer Rei Jaume II, 48 • Llucmajor • Tel. 66 11 33

unes actituds d'aquests tipus per poder captar la "novetat de l'estil" de Jesús: la seva capacitat guaridora, alliberadora, salvadora.

Els ponents varen ser Mn. Sebastià Salom, vicari episcopal i el Sr. Maties Vallès, periodista del "Diario de Mallorca". Mn. Salom exposà el canvi que cal realitzar assenyalant que l'Església és cosa de tot cristià; convé tenir en compte aquesta realitat i obrir en conseqüència. La necessitat de la "netedat de cor", d'un canvi qualitatiu: la conversió que cal viure i no sols parlar-ne, ja que assistim a una devaluació, banalització de la paraula, avui tan malmesa, objecte de qualsevol manipulació.

El Sr. Maties Vallès despleguà una visió sobre la complexitat i la diversitat dels mitjans d'informació, la importància i la incidència que l'actualitat té sobre la nostra vida, sobre la mentalitat de l'home i dona moderns, sobre els canvis que opera sobre la consciència que tenen d'ells mateixos. Presentà, de forma provocativa, per induir a pensar i a plantejar-nos quines eren les influències i els reptes davant l'allau informatiu. Aiximateix,

Mn. Sebastià Salom, vicari episcopal; Damià Roig, moderador, Maties Vallès, periodista del "Diario de Mallorca".

tenint en compte els títols d'aquests diàlegs "Fe-Ciència", els canvis i els mutacions possibles donat que la ciència i la tècnica són unes de les característiques constitutives i configuradores de les societats actuals.

Uns diàlegs que intentaren ser una introducció en el sentit del terme: un

guiar cap endins, a fer entrar en les qüestions i desvetllar les consciències que avui és molt important recuperar un pensament rigorós i ampli, qualitatiu, per aconseguir viure plenament la densitat del que és, alhora, humà i cristià. ♦

10

Who ha guanyat

"SA NOSTRA"
CAIXA DE BALEARS

Restaurant

"AL SEU GUST"

CHEF: PEP MARTÍNEZ

LOCAL CLIMATITZAT

TANCAT ELS DILLUNS

C/ NICOLAU TABERNER, CANTONADA
PASSEIG JAUME III. TEL. 12 03 12

Quatre mots

Hu Chenghuang, del restaurant xinès "Felicidad"

C. Font

Foto: C. Julià

-Per què un restaurant xinès a Lluçmajor?

-Hem considerat aquesta possibilitat perquè al poble de Lluçmajor no n'hi havia hagut cap mai i hem cregut que seria una oferta diferent que podria agradar.

-Quina acollida ha tingut el vostre restaurant?

-De moment no ens podem queixar. El local és petit però els dissabtes i els diumenges al vespre sempre és ple. Ve molta gent jove, perquè als joves els agrada més variar i sempre s'inclinen més per la novetat.

-És molt complicada la cuina xinesa?

-Sí, l'elaboració dels plats és complicada i porta molta feina. Pensau que la cuina xinesa s'elabora amb molts ingredients d'allò més variat i que el contrast de sabors és important. A més a més, nosaltres presentem una carta molt extensa.

-Quins menjars són els més demanats?

-La gent demana una mica de tot. Allò que es fa normalment és demanar uns quants plats i els comensals tasten una mica de tot: arròs, gambes, fideus, vedella amb esclata-sangs, porcs amb nous, pollastre fregit... ♦

11

expert

ELÈCTRICA

Calafat

Sens dubte te convencerà

**INSTAL·LACIONS - SERVEI TÈCNIC - ELECTRODOMÈSTICS
OBJECTES DE REGAL - CLUB DE VIDEO**

C/. Sa Fira, 3 - Tel. 66 19 01 (Lluçmajor)

C/. Nou, 85 - Tel. 65 28 36 (Campos)

Enquesta

Què opinau dels darrers resultats electorals?

Catalina Amer.
Mestressa de casa

12 -La veritat és que no me n'entenc, de política, però crec que aquests resultats anirà millor perquè si han de fer pactes hi ha més gent que col·labora, hi ha més discussió i més diversitat d'opinions. ♦

Sílvia López.
Assistentia

-Aquests darrers resultats electorals no m'agraden. No m'agrada n'Aznar ni la seva llista. Encara que no m'entenc molt de política ni creia que guanyassin. ♦

Ponç Lladó.
Jubilat

-Jo trob que està molt ben fet això que han fet. Aquests resultats estan bé i allò que havia de succeir ha succeït, i ja està. ♦

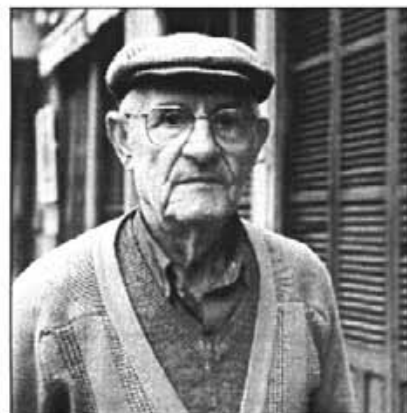
Catalina Mengod.
Jubilada

-Jo no entec de política, no sé què vos he de dir. Ja tenc massa anys per parlar d'aquest tema, encara que supòs que hi haurà un canvi important dins el govern. ♦

Antoni Puigserver.
Electricista.

-Els resultats actuals no eren els esperats. S'esperava que el PP traigués majoria absoluta i no ha estat així. Això és el que esperava el PP. Ara hi haurà pactes, i jo crec que la majoria absoluta és el millor. ♦

Guillem Rigo Mas.
Jubilat

-Consider que ha de ser el President el que va tenir més vots. Ara no els basten els vots i s'ha d'entendre amb un altre, però això és la democràcia i sembla que si treuen majoria absoluta ha de ser com més dictadura que si s'han d'entendre. Aquesta és la meva opinió. ♦

Quaderns de Fum Major

Torxes de fred i processons de sutge

Miquel Cardell

Recorda aquella illa on hom basteix el foc/ De tot oliver viu en el flanc de les crestes./ Per tal que la nit siga més alta i perquè a l'alba/ No siga més el vent que l'esterilitat... són versos del llibre **Del moviment i de la immobilitat de Douve**, que el poeta francès **Yves Bonnefoy** escrivia quan jo vaig néixer, i retrob ara en una bona traducció catalana d'Eduard J. Verger.

Un llibre que és, si puc trair-lo en quatre paraules, una contemplació de la mort, una profunda i commovedora reflexió sobre aquesta dolorosa presència que és l'absència dels morts, aquest record que ens fer i nequiteja i al qual interrogam cercant, alhora, una mena d'impossible conhort... Ho escric l'horabaixa del Diuenge del Ram, amb el cos destrempat per aquest canvi d'hora que em fa pensar en els llums que s'encenen i s'apaguen a les granges de ponedores, segons les necessitats de producció. Un horabaixa de claror blanquíssima sobre els ocres amb líquens de les teulades de la vila, temps de Setmana Santa amb records i presències de litúrgia i folklore que em fan recordar que potser tota la cultura humana no és en bona part sinó una reflexió des de la mortalitat, des de la consciència de la pròpia mort: recerca de conhort difícil, de sentit humà al que nega el viure humà, d'esperança.

Laica com és, en la teoria legal i en tants de costums la nostra societat -o practicant d'una nova religió d'ètica consumidora i teologia productivista amb el guany empresarial infinit del capitalisme com a dogma fonamental-, pesar en les nostres pràctiques diàries la tradició de segles de poder catòlic, durant els quals la religió ha

estat l'únic camí per interpretar el món, l'única via per regir i organitzar el nostre conuiu civil, per expressar la pertinença a una col·lectivitat. Ho escric pensant en l'exemple concret dels rituals funeraris: seguim atàvics hàbits religiosos, sobretot, perquè, si no fos amb aquestes lletres de costums coneguts, quina pràctica social podríem bastir quan algú mor? A un funeral, l'altre dia, em sorprenia, com ho faria un geòleg quan troba un vell fòssil perfectament explicat als manuals, la senzillesa de l'actitud que és el centre de tot ritual arrelat en un mite que es postula com explicació del món. L'animadora o explicadora de la missa parlava en present: -Aquests dies, Jesús va cap a Jerusalem on morirà... Sembla evident que fos quina fos la realitat històrica d'on parteixen les creences cristianes, va passar fa vint segles; però ella no deia ara recordam que, deia ara passa que... Els estudiosos del mite religiós ho expliquen clarament: hi ha un mite que explica l'origen de tot, el sentit del món: el mite fundacional,

d'un temps essencialment "el primer". El ritual no es limita a recordar aquest temps, aquells successos originaris: hi estableix una comunicació essencial, els actualitza, tornen a passar: així es renova el present, d'aquí n'extreu la viabilitat, el sentit.

Pel que fa a la nostra civilització, i a la forma que això pren -i dóna- a la cultura occidental d'arrel cristiana (una doble arrel: la d'una religió semítica reinterpretada des de la cultura hel·lenística), el poeta **Narcís Comadira** ha escrit una reflexió que s'ho paga citar in extenso: *Una de les obres d'art més impressionants de la cultura occidental és aquesta sacra rappresentazione, feta de textos i música i cerimònies, que l'Església catòlica anomena Any Litúrgic. Seguint el curs de l'any, s'adapta tant a les estacions i a les antigues celebracions paganes lligades als cicles de la naturalesa com a la dels misteris de la fe. El text d'aquesta representació constitueix, des del punt de vista literari, una autèntica obra mestra, d'una eficàcia i d'una modernitat sorprenent.*

Aquest text és un immens collage d'altres textos, sencers o fragmentaris, de procedències diverses i escrits al llarg de molts de segles, utilitzats en un discurs únic, global i recurrent, que torna sobre si mateix i té la virtut de donar-los sentits nous pel sol fet que es poden llegir els textos que componen el collage, en funció del misteri que el mateix collage commemora...

No sé molt bé perquè m'he embarcat en aquestes reflexions, estètiques i socials (d'estètica social?), si no és per la força dels rituals que aquests dies celebrem o representam entre tots. Pot ser perquè fa poques hores he vist passar per davant casa

meva la processó del Ram, i no sé si m'ha sorprès més l'enorme gentada que hi participava o la certesa que ben pocs dels membres d'aquella conversadora multitud, la mateixa que envolta plaça per Santa Cànida, i captent-se més o manco igual, eren allà, principalment, per participar en la reflexió i reposició d'un mister salvador. I l'evidència afegida que, malgrat tot, l'adoctrinament hi era, com hi és l'aprofitament de l'estadística per la màquina de poder que és, bàsicament, i com a conjunt, l'Església. Potser perquè les preguntes bàsiques al voltant de les quals prediquen les religions i canten o escriuen els poetes, que potser seran llegits un dia com paraula "inspirada", no són tan distintes. Perquè la religió té un fort component d'estètica. Tot i que l'estètica actual de catolicisme, en el que té d'innovadora, és prou menys efectiva, prou més hortera, que aquella preconiliar i integrista manades desfetes que ens va veure -i impedir, potser- créixer.

Però com que la cita de Comadira és de la introducció a les seves traduccions d'Himnes monàstics medievals, s'ho pot pagar citar-ne un d'adient, el de vespres del temps de Passió (*Ja avancen les vexilles del Rei, / fulgeix la Creu...*) podria descriure els nostres carrers aquests dies, i il·lustrar el que venim dient, tant com el de Laudes del temps pasqual: *L'Aurora resplendeix, / el cel és tot lloances / el món salta de joia / l'infern gemega, udola: / perquè el Rei poderós / ha derrotat la mort...*

La poesia dona al lector la possibilitat de dur els poemes al seu terreny, d'acabar-los en la lectura: l'illa cremada de Bonnefoy m'evoca imatges recents de la malvestat contínua que pateix la nostra illa, la seva densitat a les terres llucmajoreres.

Mentre, Rabasco, que potser ens induïa a una lectura optimista en interpretar que aplega quan ell deia que posa el càrrec a disposició d'una directiva d'ASI que tal vegada formin els senyors Rabasco, Ferreira, i Joaquín, patrocina una universitat privada que s'instal·laria pel seu feu sonveriner, la majoria municipal perpètua en uns pressuposts municipals circenses la via cap a la quebra -que acabarem pagant, vaja que hi acabarem-, de la mateixa manera que diu que no

és cosa seva això de la normalització lingüística (i les lleis, senyor Oliver?): Mentre un govern autònom del seu partit comença, després de dotze anys!, a fer alguna cosa, a Llucmajor han deixat passar l'oportunitat i els milions de ser Municipi Pilot de la normalització de la nostra llengua, com ja ho són altres set municipis de les Illes. Tal vegada el batle està molt ocupat devers l'ex-Ifebal convocant oposicions com les que ha guanyat sense competència aquell Peralta menorquí, el trànsfuga que va donar el vot al govern Canyelles. L'ex-conserge és ara cap de projectes o una cosa així d'altissonant i ben pagada. Però que ningú no hi vegi pagament d'antigues factures, diu ell.

Tampoc no troba la nostra excelsa majoria insolent que sia qüestió de preocupar-se per l'efecte que pot tenir l'autopista anunciada sobre la nostra vila. Importància territorial i geogràfica o directe impacte econòmic. Vol-dria anar errat, però em fa l'efecte -i ho he escrit no sé quantes vegades- que més d'un empresari d'aquests que fan com si no passàs res pot acabar posant-s'hi la mà.

Però el de la sensibilitat, cultural, mallorquina, paisatgística, ecològica i fins democràtica dels nostres governants locals, aquest grau zero de la sensibilitat, (i de la civilitat?) és un tema tan indigest i perpetu que s'ho paga deixar-ho anar.

Deixem-ho doncs, ara que la brigada municipal aplega les barreres que protegien la processó a la qual he vist quatre regidors de la majoria, i els municipals fermes i mà a la gorra!, ja que anam de poetes, amb un text del darrer llibre de **Joan Brossa** (sempre que l'anomenen record l'espectacular forat del vell sabotat que duia el mestre de l'avantguarda catalana quan vaig entrevistar-lo), un poema que es titula **Quan l'estat de dret trontolla**: *-Les institucions oblidem els objectius programats, / per tal de mantenir el poder del poder. / La corrupció té la vida política. / Aquest tema sol anar unit a xifres i formes econòmiques, / però no es pot negar que el seu origen és més profund. / Desviacions de comportament i d'ètica pública en són / la causa. La de-*

moocràcia, quan el sistema judicial / no és prou independent... / (I aquí / la classe política, que no sap desfer-se de la corruptela / i busca més l'adhesió que no pas la reflexió, / provoca al polític sensible un atac de tos que l'impedeix / de continuar...)

Cosa que em recorda que fa un mes em comprometia a parlar de la present circumstància política i post-electoral. No en tenc gaire ganes, tant n'hem sentit a dir. I això que si la cosa no ens hagués d'afectar el viure, si fos només una telecomèdia, hi hauria per pegar un panxó de riure.

A la cosa estatal perquè s'ho paga més riure que tenir la reacció lògica quan ens prenen per beneïts (però ho fan amb el nostre tàcit assentiment: els votam, entre tots, per greu que em pugui saber). Després d'una campanya lamentable (veure el PSOE després de mil anys "y lo que ha llovido" de fer política dretana, amenaçar amb la dreta de les cavernes! veure tots els tics franquistes i ultranacionalistes espanyols d'un sepulcre dretà que els intents moderadors de l'aznarisme no aconseguia dissimular prou...), venien uns resultats que, pel que perillava, deuen ser del millor possible, dins aquesta constitucionalitat, o aquesta democràcia, que hem d'anar alerta, per molt que prediquin, a no confondre amb la Democràcia, igual que una aspirina no és el benestar de la salut. Excepte que la derrota socialista no ho sembla tant, i hem d'esperar a veure passar el temps per entendre que se n'han duit sabata de son peu.

Allò d'Aznar, té gràcia tragicòmica. En quatre dies hem passat de les moltes versions anticatalanistes imperials i *Puchol enano habla castellano* a l'igualment lamentable *el catalán és una lengua muy hermosa* i tal, nova categoria de la lingüística, com si hi hagués llengües lletges. Ara ho veurem, a l'hora de governar. El que és probable, és que el pes de la realitat -i el poc marge real- acabi forçant una reorganització del front-pepero, sense descartar una escisió per l'ultradreta que seria favorable per a tot-hom, sobretot per a la convivència. La manca de majories absolutes, la necessitat dels pactes, sempre és millor que el contrari. Sense oblidar que la cosa va de dretes i dretes, o centre dretes que diuen ara. Però sense oblidar tampoc que quan Fraga era mi-

nistre va tancar Pujol a la presó per antifranquista i catalanista.

Per la nostra autonomies, tot això té com a resultat aparent, ara per ara, el reforçament de Cristòfol Soler com a president. Si pot dur envant la política que anuncia, de finalment fer alguna cosa per defensar de l'extinció la nostra llengua, ja va bé, per molt que no sia de preveure que vagi tan envant com és necessari. Val més una passa en el camí necessari que les dues en el contrari a que estàvem avesats. La llengua és important, molt important, però no ho és tot, per molt que tal vegada si que encara serveixi com a pista de la cultura política, l'actitud, d'un polític o un partit.

Autonomies, clar, perquè seguim dependent de fora, sense mirar el món ni la política des d'un punt de vista propi. (Ni el PSM insular va envestir amb fe i ganes de veres la campanya, i això que a Lluemajor obtenia uns resultats que, interpretats en clau local i de fidelitat electoral s'han de considerar, donades les circumstàncies, satisfactoris, i tot un reconeixement al regidor i la regidora nacionalistes).

Autonomies perquè no hem d'oblidar que a l'amo en Biel l'hagueren de cessar de Madrid (ara no sé quin ex-ministre el proposa per dirigir un pare d'atraccions! ni a Hollywood n'inventen de tan saboroses; la realitat és realista, i editorialitza com ningú). Mentre, minvat el seu poder personal, després del renouar inicial d'una colla que no va tenir l'honorabilitat de dimitir conseqüentment, una cosa són les adhesions incondicionals i l'altra la cadira i el gavet, i minvat el poder del PP a les darreres locals i autonòmiques, poc a poc es va destapant un caramull d'indicis d'un pastís considerable i indigent: el d'una manera d'entendre el poder com un patrimoni que usar en profit propi, tan personal com per perpetuar-se a la cadira. Amb fundacions d'obligat passar per caixa (caixa a, i baixa B?), intents de soborn encara no prou clars, finançament més espessos que el palo Túnel, i brigades forestals que pagam tots esmotxant-los les oliveres tancant-los les finquetes (mentre, els pinars que aquestes brigades havien d'haver treballat i protegit, cremaven? qui era el famós i mai trobat piròman, si és que duia metxero?)

Amb aquestes estam. La claror és ara un polsim vermellós, daurat, mel i safrà, cirera i aram, que entra horitzontal per la finestra i es deposita sobre els objectes, com un pensament dels liles, els blancs cotonosos, les gradacions del blau, el carabasses de la posta que arriba amb piuladissa d'oronelles i falziots que arribaren quan un cometa de nom japonès deixava veure el seu vol com un tast de vertigen, com el signe que hi haurien llegit religions antigues d'una immensitat que ens supera i ens fa possibles en unes condicions determinades. Claror de mel i les veus del Hilliard Ensemble cantant la música estrictament contemporània i intemporal del compositor britànic Gavin Br-

yars, bàlsams i angoixes que podrien ser-ho de la litúrgia d'una religió sense déus: la de la dignitat precària i difícil, i única en cada dona i cada home en que l'Home és, del viure humà.

Entren campanes lentes per la finestra, acordant-se amb les veus, afegint música a la música. Torn a Bonney: *Aniré a aquella terra cendrosa i serà meua./ Ajeuré el cor damunt el seu cos devastat.* L'exili és la condició del nostre viure: estranys en un món que ens supera i entenem poc, mortals que somnien infinits, ferits per una illa balearitzada i consentida. Membres dolents d'un coma col·lectiu, fidels per força d'una Setmana Santa amb la Pasqua sempre ajornada. ♦

NUEVOS

DISÑO MOTORZES PRESTACIONES CONFORT COLORES SEGURIDAD ECOLOGIA

Bravo

Presentamos los resultados de un gran proyecto: el Fiat Bravo y el Fiat Brava. Dos coches nuevos, creados con un propósito específico: ofrecer el placer de la elección.

DISÑO. Línea musculosa y formas agresivas en el Fiat Bravo. Líneas suaves y amplias en el Fiat Brava. **CONFORT.** Máxima habitabilidad, mandos de control ergonómicos, asientos antibuques, 3 reposacabezas traseros, radiocasete integrado. **PRESTACIONES.** Dos nuevas familias de motores diesel, todos multivalvulas. Del 1.1 con 80CV y 3 válvulas por cilindro, al 2.0 20v de 147CV. Completa la gama el motor diesel 1.9 de 60CV. **SEGURIDAD.** Barras laterales, travesaño antirruedas entre los asientos traseros y el maletero, tercera luz de freno, sistema de prevención de incendios FIS, Airbag de conductor y ABS de serie según versiones. Opcionalmente, airbag de pasajero. De serie, Fiat Code, el sistema digital de bloqueo del motor. **COLORES.** 11 colores más vivos y luminosos para el Fiat Bravo, y 13 más suaves y cálidos para el Fiat Brava. **ECOLOGIA.** Reciclables al 100%, están libres de CFC, y de otras sustancias contaminantes. Además, sus motores cumplen ya la normativa de la Unión Europea fase II de 1997.

Fiat Bravo, Fiat Brava, la elección. Fiat Bravo desde 1.795.000 Ptas. Fiat Brava desde 1.865.000 Ptas. D.P. Publicidad y Difusión, S.L. Copyright © 1997 de Marchionato Automobili.

TALLERS

CAÑELLAS - ROTGER

SERVEI OFICIAL FIAT

C/. Hispanitat, 19 - Tel. 66 06 47 (Lluemajor)

CLINICA DENTAL

Dr. Ll. Galmés Ferrer

HORARI:

Dilluns, dimecres i divendres (9 a 14)
Dimarts (9 a 13 i 17 a 19). Dijous (9 a 13)
Divendres horabaixa (16'30 a 20h)

ASSEGURANCES:

SANITAS

IMECO

ASISA

AXA (MARE NOSTRUM)

Carrer Major, 77 - Tel. 66 20 17 - LLUCMAJOR

CAMISOTES
XANDALLS

PLAÇA 18

serigrafia

PLAÇA ESPANYA, 18
07620 LLUCMAJOR (MALLORCA)
TELÈFON 66 04 22

16

FUNERÀRIA

Nostra Senyora de Lluc
A. SASTRE

*C/ Revella 9 i 11.
Tel. 62 01 46 (Santa Maria)*

El Sr. Sastre de Santa Maria, gerent de la Funerària Ntra. Sra. de Lluc, ha nomenat un representant per atendre qualsevol servei funerari, per informar sobre els preus, per poder concertar el servei que es desitgi amb antelació i per poder evitar qualsevol sorpresa.

El nostre representant atindrà serveis particulars i de la nostra Companyia d'assegurances les 24 hores.

*C/ Ciutat, 127-1r. Tel. 66 18 62
(Llucmajor)*

BAR - CAFETERIA

CAN LAMPINO

- Menús casolans diaris
- Gran variació de plats combinats
- Pizzes casolanes fetes al moment
- Tapes variades
- Carn a la brasa
- Terrassa amb jardí

Cf. de Gràcia, 59 (Llucmajor)

Cartes

“Conflictes entre particulars”

Associació de Veïns “Son Reynés”, de S’Estanyol

Voldríem insistir en un particular, que sempre ens recorda en Marcel·lí Fernández. Ell sempre diu, i amb tota la raó, que els polítics estan aconseguint el que sempre aconsegueixen: despistar l’atenció sobre la seva responsabilitat, a través dels conflictes entre particulars. És a dir, que els polítics interessats en què es faci l’ampliació del port de S’Estanyol (essencialment D. Gaspar Oliver i el Conseller Sr. Reus), afavoreixen interessos particulars d’una entitat privada. Per tant, els ciutadans, ja que els seus representants en el poder (PP) no els protegeixen, ho han de fer tot sols, havent de centrar els esforços d’una Associació de Veïns en la lluita contra la destrucció de l’entorn que els va fer triar S’Estanyol com a lloc de residència. I així pareix que hi ha una espècie de “guerra” entre els veïns i el CNE. I els veïns que s’oposen a l’ampliació han de donar les passes, com també les donen tot sols els usuaris del Mollet, sempre trobant les deficiències (moltes i grosses) del projecte per sí mateixos, amb traves contínues per part de l’administració, i pareixent que actuen en contra del CNE. Mentrestant, els vertaders culpables, queden solapats.

Pensem que, en realitat, malgrat sigui de Jutjat de Guàrdia començar unes obres sense permís, de cada palada de terra que es va posar, el més culpable és D. Gaspar Oliver, que no aturava les obres, que no volia escoltar els veïns, ni els grups polítics amb seny. Com pensem que és culpable de donar una Llicència Municipal d’Obres per decret, sobre la meitat del valor real de les obres, i dins el mes de Desembre, just abans de pujar les taxes. Pensem que el Batle d’un Municipi deficitari hauria d’exigir el màxim d’aval, i procurar ser el més exhaustiu possible, per tal d’assegurar al menys la seguretat tècnica del projecte procurant el màxim d’engrossament de les arques municipals. Aquest senyor no és amic del poble, sinó de D. Antoni Ginard, President del CNE, o al menys és per la butxaca del CNE per la que mira.

I de la mateixa manera, el Conseller Reus, quan es reuneix amb els usuaris del Mollet, pareix un portaveu del CNE, intentar mediar entre uns i altres per arribar a un arranament satisfactori, en comptes de defensar els interessos d’uns amarraments històricament públics.

Afortunadament, el Tribunal Superior de Justícia Balear, manté la suspensió cautelar de la Concessió per part de la CAIB, mentre no es resolguin tots els interrogants que s’han anat acaramullant a l’expedient, malgrat quan ho fa el CNE ja disposi de la Llicència Municipal.

Diferents entitats representatives dels pescadors de Mallorca també han manifestat la seva repulsa, i la voluntat de defensar els seus drets. Podem exigir no solament que l’actual Mollet, que es construí per a refugi de pescadors, no desaparegui (invalidant així el projecte que té ara Llicència), sinó exigir que es reformàs. Encara que tocaria ser el Sr. Reus qui vetllàs per aquesta gent i, com hem dit, per la gent que gaudeix d’un lloc públic per amarrar la barca.

Mentres l’opinió pública no sigui ben conscient d’aquesta realitat, seguirà tenint una visió deformada dels fets, sota l’apariència d’un conflicte entre veïns de S’Estanyol i usuaris del Mollet, i el CNE.

Si dins el CNE hi ha molts socis que no volen una ampliació d’aquestes dimensions, i intenten, amb el legítim dret a la lliure expressió, conscienciar a la resta, la Junta Directiva pren represàlies contra ells. Per ara ja fa quatre socis que intenta sancionar amb la suspensió dels seus drets com a soci, i la seva baixa. Sobre això, en aquestes mateixes pàgines, us informen aquests quatre damnificats. Però volem dir des d’aquí que ens sap greu que l’espiral es torni una mica paranoica, perquè ara ja no és només que la negligència d’alguns polítics quedi difosa entre conflictes locals, sinó que dins el propi CNE, envers de prevalèixer la democràcia, els membres de la Junta Directiva, o sia l’Olimp, decideixen qui opina correctament o no. Els resulta molt simple: si trobes que S’Estanyol necessita 7 vegades més superfície de mirall marítim portuari vas bé; si no, quedes desterrat de la terra promesa.

L’AVV confia en què els Tribunals actuaran amb objectivitat, com han fet amb el Contenciós que interposarem i, en última instància, seguiran dictaminant d’una manera cautelar (signe de seny que no ha tengut el Sr. Oliver), i es solidaritza amb els socis “dissidents” del CNE, confiant en què, si no hi ha justícia dins el propi Club, n’hi haurà als Tribunals que vetllen perquè també dins els recintes privats no es cometin abusos. ◆

Sra. Directora de la revista “De Pinte en Ample”

Li agraiem que publiqui aquesta carta de l’Associació de veïnats de S’Estanyol”.

AMPLA MAJORIA PER L’AMPLIACIÓ DEL CLUB NÀUTIC DE S’ESTANYOL.

En aquests darrers dies ha sortit en alguns periòdics i publicacions comentant l’acte dictat per la Sala del Contenciós Administratiu del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears, que confirmava la suspensió cautelar de l’acte administratiu de l’ampliació del Port Esportiu del Club Nàutic de S’Estanyol, tot al·ludint-se i insistint en el fet dels greus perjudicis, d’impossible o de difícil reparació que les obres d’ampliació portaria als veïns de la localitat. Ara bé, la nostra associació de veïnats, l’“Associació de veïnats de S’Estanyol de Migjorn”, actualment constituïda per més de 250 socis o veïnats de S’Estanyol, i en procés important d’expansió pel que fa al nombre d’aquests, rebutja de ple aquestes argumentacions, perquè el gruixut col·lectiu de veïnats de S’Estanyol, que són els que conformen la nostra associació, col·lectiu molt major que el que representa l’Associació de Veïnats de son Reynés (la que ha interposat el recurs contenciós-administratiu que ha donat lloc a la suspensió de les obres d’ampliació), dona su-

port i aplaudeix el projecte d'ampliació del CN, que redundarà en un major benestar i en el progrés de s'Estanyol, en una millora considerable de les instal·lacions, obres públiques i infraestructures en general, incrementant la qualitat de vida de tots els nostres veïns i per tant sortirà guanyant l'interès general i col·lectiu de la localitat.

Els interessos de l'Associació de veïnats de son Reynés", que tant es comenten en els distints mitjans, són molt particularistes, moguts pel rancor i els baixos sentiments, són interessos postissos, disfressats de falses etiquetes, tals com propugnacions que els veïnats advoquen perquè no s'acometi l'ampliació, quan l'esmentada associació representa un focus social molt reduït del veïnatge de s'Estanyol, que intenta ocultar que la resta majoritària de veïnats vol l'ampliació del port, i aquest ha quedat petit i obsolet per a les necessitats i aficions nàutiques i socials de tots els veïns. També aquesta associació minoritària aixeca hipòcritament la bandera de l'ecologisme sense fons ni sentit, aduint un suposat i fort òmpacte ambiental, que no han pogut ni podran demostrar mai, perquè les repercussions ambientals són insignificants, i així ho refrenden els distints informes tècnics d'especialistes que obren a l'expedient administratiu.

L'Associació de veïns de s'Estanyol de Migjorn", que compta amb la majoria d'estanyolers, que cada dia va "in crescendo", ha decidit d'una vegada manifestar-se i dir JA BASTA DE COMEDIA I DE TEATRE! La il·lusió i el desig de tots nosaltres, estanyolers d'aquesta associació, ampla majoria del veïnatge, és que l'ampliació del port esportiu del CN es faci realitat, que poguem disfrutar d'un port modern i ben equipat, transformar i renovar l'actual que ja ha quedat petit i obsolet per a tots nosaltres, i que aquest Club continuï essent el centre social i esportiu que s'Estanyol necessita i es mereix. Sí, aquest és el desig i la voluntat de la gran majoria de veïns de s'Estanyol, és que això no és interès públic? És més important l'interès d'una minoria que conforma l'associació de veïns de son Reynés, que ha motivat la suspensió de les obres? No és molt major i digne de protecció l'interès públic de la majoria de veïnats de s'Estanyol, que volen i desitgen l'ampliació per al bé de tots, a més, emparat i incrementat pel títol de concessió administrativa atorgat pel Govern Balear, per la llicència municipal d'obres de l'Ajuntament de Lluçmajor, i pel suport, gairebé unànime dels socis del Club Nàutic? Treieu les conclusions que vulgueu. ♦

Associació de veïns de S'Estanyol de Migjorn

A la Sra. Director de "Lluçmajor de Pinte en Ample"

SANTIAGO LLABRÉS MORA, major d'edat, casat, president i representant legal de l'Associació de Veïns de s'Estanyol de Migjorn", inscrita al registre d'Associacions de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, obrant en nom i en representació de l'esmentada associació, i aprofitant per enviar-vos la nostra més cordial salutació i la nostra més lleial predisposició a col·laborar en els fors de l'opinió d'aquesta revista llucmajorera DIC:

Que en la meua condició de president de l'Associació de Veïns de s'Estanyol de Migjorn", i en virtut del dret de rectificació de la meua representada atorgat per la llei orgànica 2/1984 de 26 de març, reguladora del dret de rectificació, i en haver sabut a la data d'avui algunes informacions recollides a la revista de març de 1996, núm. 165, i considerant que aquestes informacions tenen inexactituds i imprecisions, la divulgació de les quals causa perjudicis a la nostra associació de veïns: SOL·LICIT d'aquest mitjà de comunicació, que d'una banda a les pàgines 10 i 11 de la revista del mes de març de 1996 a l'article de D. Sebastià Rubí, pel que fa referència a l'Associació de Veïnats de s'Estanyol" es rectifiqui aquesta denominació per la d'Associació de Veïnats de son Reynés"; ja que a l'esmentat article es fa al·lusió al nom de la nostra associació, que no ha interposat cap recurs contenciós-administratiu davant el TSJB contra el projecte definitiu de l'ampliació del CNE, i no dona suport a la iniciativa anti-ampliació. D'altra banda, a la pàg. 19, a l'article de D. Miquel Cardell, quan fa referència expressament a "parl de l'acte que emetia el dia 21 de febrer el TSJB a favor dels veïns de s'Estanyol"... es rectifiqui en el sentit de veïns pertanyents a l'Associació de Veïns de son Reynés", o alguns veïns de s'Estanyol de Migjorn, emprant qualsevol expressió anàloga, ja que la nostra associació compta amb molt més suport social que la de Son Reynés, dona suport a l'ampliació del Club Nàutic, perquè la considera positiva, beneficiosa i convenient per al benestar i el progrés de la localitat, i que, per tant, hi ha un gran nombre d'estanyolers que creuen en l'ampliació, per la qual cosa aquesta, rectificació és necessària. ♦

TINTORERIA

Beyro

Li ofereix els seus serveis de rentat en sec i amb aigua

C/. Príncep, 22 • Tel. 66 21 08 • LLUCMAJOR

CONSTRUCCIONS

LAMPINO, S. L.

Especialistes en reestructuració de cases antigues

C/. Nord, 9 - Tels.: 66 04 88 - 66 17 61 - 66 08 38

Xerrades de cafè

Carreteres i cotxes

-Ara resulta que volen fer una nova carretera que anirà de Palma a Felanitx, passant molt enfora del casc urbà de Lluçmajor.

-Bé, això que és bo o dolent?

-Jo crec que, com molts de projectes urbanístics, tenen les coses positives i negatives, com diuen ara.

-Sí, però el que s'ha de mirar, al meu entendre, és si els avantatges superen els inconvenients.

-Diuen els polítics que estan en contra de fer més carreteres, que no es pot espenyar més el paisatge mallorquí, a una illa que cada dia ens està quedant més petita, entre ciment, asfalt i cotxes...

-Bé, però també n'hi ha molts que diuen que els ecologistes anomenats verds o blaus, s'oposen a tots les coses, les reformes progressistes, sense donar solucions als problemes.

-Ja en donen de solucions, el que passa és que no els escolten.

-Idò això vol dir qualque cosa, perquè els partits de signe ecologista a les eleccions sempre treuen mals resultats...

-Perquè la majoria de gent, no es fa càrrec de la gravetat de moltes de coses relacionades amb el creixement urbanístic, fins que els problemes són greus i ens afecten directament.

-Quant a aquesta projectada nova carretera Palma-Felanitx, que no passarà per Lluçmajor, diuen, i jo ho crec, que serà molt perjudicial per als comerços...

-Sí, perquè molta de gent que s'atura a comprar al nostre poble, perquè els ve de pas a la nova carretera no ho

farà, i serà perjudicial per a la nostra economia.

-Jo no ho crec a això, perquè els que s'aturen per comprar el que els interessa, sempre entraran al poble.

-El que diuen també els ecologistes és que en lloc de fer carreteres noves el que cal és eixamplar les que tenim...

-I promocionar els transports col·lectius, perquè si anam augmentant de vehicles aviat no hi haurà lloc per aparcar-los.

-Quina animalada va ser llevar el ferrocarril!

-En aquell temps bé s'hi va oposar el batle Ramon...

-Com que això ja no té remei, pens que per posar transports col·lectius s'han de donar facilitats als ciutadans perquè puguin prendre l'autocar al centre del poble, per exemple a la Plaça Espanya i no a les afores com tenim a Lluçmajor.

-Però si això no és possible, perquè la plaça sempre està plena de cotxes, i no es pot aturar cap autocar...

-En podrien suprimir la meitat, perquè per anar a prendre cafè no hi ha cap necessitat de dur-se'n el cotxe.

-També hi ha comerços...

-I el dia de mercat no en parlem.

-La veritat és que, si anam així aviat els pobles pareixeran garatges.

-No quedarà més remei que posar "l'ORA" com a Palma.

- "Ora pro nobis..." ♦

Un que escoltava.

• Embolits
• Cuixots
• Formatges

Avda. Carles V, s/n Tel. 66 23 11 (Lluçmajor)

SEMAR

Industries Semar, s.a

C/. Tomàs Moserred, 6 - 8
Tel. 66 01 57 - Fax: 66 29 01 (LLUCMAJOR)

Gent de la vila

Margalida Viladons, la darrera pagesa pels carrers de Lluçmajor

Coloma Julià
Maria Tous

A Mallorca les dones vestides de pagesa s'acaben, i a Lluçmajor també. En queden ben poques i les que queden ja no surten de ca seva. Madò Margalida Viladons i Vadell n'és una excepció; als seus 90 anys complits la veim comprar els divendres a plaça, dreta com un fus, i sense necessitat de gaiato. I són molts els dies que se'n va a la seva finca de son Gabrieleleta per donar menjar a les gallines o per fer herba, perquè aquesta és la feina que ha fet tota la vida des que es va casar als 23 anys. Abans havia fet feina al teler de la fàbrica de can Guixa.

-Quans d'anys teníeu quan vos vàreu vestir de pagesa?

-En tenia catorze. Me posaren un mocador i una marinera. En aquell temps hi havia madò Llorença de son Conill, casada amb en Denits, i tenia una botiga de roba aquí on és ara can Roca. Va ser ella qui ens va vendre un mocador vermell i la roba per a una marinera i unes faldetes. Llavors no hi havia roba cosida. Na Pereta de son Galideu me va cosir les faldetes i la marinera, sempre va ésser la meua cosidora.

-Hi havia molta gent que cosia?

-I aiximateix, hi havia ses mossones; eren cinc germanes i totes cosien, i d'altres que ara no record.

-En què consistia el vestit de pagesa mallorquina?

-Dúiem una camisa i a damunt una marinera, que era com una brusa

oberta davant, amb mànigues fins als colzes. Per fer les feines del camp ens posàvem uns manegots... eren unes mànigues postisses que s'aguantaven amb un elàstic damunt la marinera per cobrir els braços del sol.

Les marineres eren totes d'un color, o d'indiana, amb floretes, dauets...

Unes faldetes blanques amb puntilla i unes altres faldetes damunt, a l'estiu de llista i a l'hivern de llana, i un davantal; de vegades cànyem, i per les matances, el cànyem blanc. N'hi havia de ben guapos.

Damunt la marinera un "mocador

de p'es coll", travat amb agulles de cap negre; i quan feia fred, el mocador d'abrigo.

Pel cap també dúiem un mocador de seda, travat amb agulles als cabells. Jo fa molts d'anys que no en duc de mocador de cap, ja no sé si m'el sabria posar.

Per anar mudades, en lloc de marinera dúiem un gipó negre amb una botonada d'or (14 botons), faldetes de llana bona o de seda i mocadors de p'es coll i d'abrigo de catifa, de pinyetes, de mitja pinya, de bastons, d'estof... N'hi havia de merín, de llana, de vellut, d'astracan, i uns de seda amb blens de més d'un pam de llarg que se duïen a l'estiu.

Hi havia mocadors de "caputxo", eren més grossos que els altres.

Quan érem joves, per anar mudades dúiem un volant al cap. El volant era una peça de malla blanca o de tul. El dúiem a planxar a una dona (no em record que li dien) que ens l'entregava molt estufat i emmidonat... i abaix del volant, una bona coa, una trunyella.

També teníem roba de dol, mocadors i faldetes negres. Llavors dúiem molt de dol, no és com ara, fins i tot dúiem les calces i les arracades negres.

La manta era una peça rectangular de seda negra que dúiem en ocasions molt assenyalades. Jo la vaig dur quan em vaig casar, amb un gipó negre brodat de granissa i unes faldetes de seda negres.

Només anàvem molt mudades per Nadal i Pasqua, el Dijous Sant, el dia dels dotze sermons i per Santa Càndi-

da.

-Recordau els preus de totes aquestes peces de vestir?

-Quan jo tenia 18 anys un mocador d'abrigo de catifa valia vint duros de plata, no com els d'ara, i un mocador petit, deu duros. Una marinera feta en valia tres i unes faldetes deu o dotze pessetes, un volant tres pessetes i un mocador de cap dues o tres. Quan el jornal era de sis reals cada dia; feiem vuit hores de feina diàries per guanyar nou pessetes a la setmana.

-I quines alagues dúieu les pageses?

-Una botonada, una bracerola, un cordoncillo, un travesser, un cadonó, unes arracades, agulles d'or per travar la manta, anells, rosaris, ventalls amb esquerdes...

-Quan va ser que les pageses van començar a vestir-se de ciutadanes?

-Fa més de 50 anys. De tant en tant en veia una que s'havia tallat la coa... Jo no he duit idea mai de vestir-m'hi, sempre m'he aguantat amb els mocadors que tenc. Ara ja no ho paga comprar-me vestits.

-I què feien les dones amb la

roba de pagesa que ja no usaven?

-Moltes la duien a vendre. En Me-co sempre tenia un caramull de mocadors que li havien duit i els tornava vendre.

-I què recordau de la vostra joventut?

-Record el passeig ple de gent i ara no hi ha ningú. Una gentada pel carrer, però a entrada de fosa, tot hom a ca seva.

També me'n record dels balls de màscares, encara que jo no vaig ballar mai perquè no en sabia. En sé una que encara és viva que es posava el capot del seu padri i se'l fermava amb un venci de fer garbes. Una altra se posava el cobertor del llit... Així ens desfressàvem.

-Recordau cap glosa que parli de vestits de pageses?

-N'hi havia una que deia.

N'Antònia nostra que se casarà li farem faldetes amb un parfalà. També li farem un bon cordoncillo,

que cada bauleta valdrà un durillo, i així deixam constància del poc que ja ens queda del nostre passat. ♦

LLENCERIA
Llaços i Botons
MERCERIA

COSMETICA
PERFUMERIA
REGALS
ROBA INTERIOR

Infants, home i dona

C/. Major, 101 - Tel. 12 01 34 (Llucmajor)

FOTO CLAR
Perfumeria

Reportajes, Fotos d'Estudi, Carnet... i una extensa gamma de productos de perfumeria

- OFERTES EN CAMERES FOTOGRAFICAS
- VENDA DE CARRETS

Carrer Nou, 8 - Tel. 66 06 32 - Llucmajor

ANTÒNIA ISERN

major
net

Perruqueria unisex

C/. MAJOR, 7 • LLUCMAJOR • TEL. 66 13 59

SPORTS

ca'n salom

Cordelleria i espardeyeria

C/. Músic Joan Xamena, 12 • Tel. 66 14 84 • (Llucmajor)

Mans a la feina

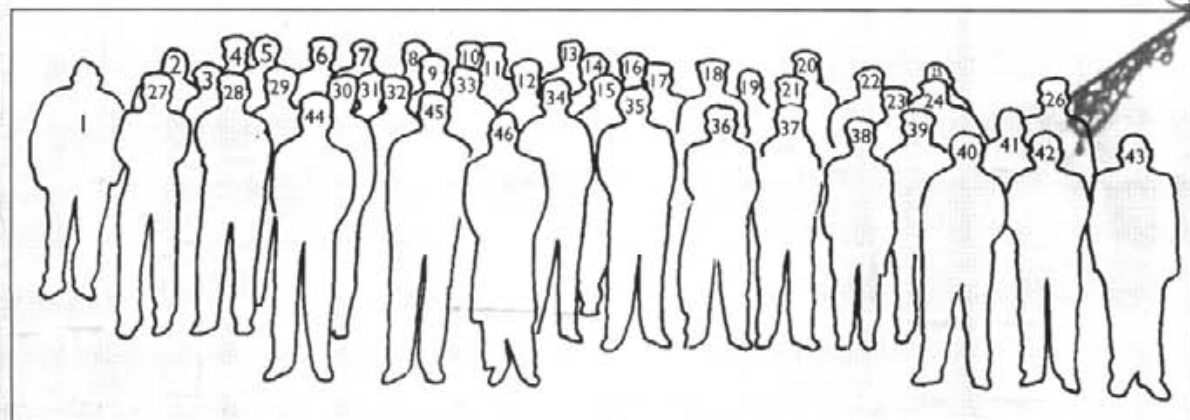

22

1.- Rafel Tomàs (Policia)
2.- Bartomeu Sbert (Policia)
3.- Francesc Jaume (Oficial)
4.- Angel Risueño (Policia)
5.- Antoni Ballester (Policia)
6.- Maties Terrassa (Policia)
7.- Jaume Gelabert (Policia)
8.- Andreu Catany (Policia)

9.- Antoni Muriel (Policia)
10.- Joan Mas (Policia)
11.- Antoni Oliver (Oficial)
12.- Antoni Creus (Policia)
13.- Vicens Vaquer (Oficial)
14.- Jaume Matas (Policia)
15.- Sebastià Morell (Oficial)
16.- Joan Mulet (Policia)

17.- Joan Rebassa (Policia)
18.- Joan Oliver (Policia)
19.- Joan Oliver (Policia)
20.- Guillem Llompart (Policia)
21.- Bernat Reda (Oficial)
22.- Antoni Pérez (Policia)
23.- Francisca Mª Roig (Policia)
24.- Rafel Caldentey (Policia)

FOTOS
Fermin
 LINXERIA
 CURSETERIA
 Tlno. 66 08 09-LLUCMAJOR

Foto: Fermin

- 25.- Lluç Tomàs (Policia)
- 26.- Joan Vicens Garcia (Policia)
- 27.- Joan Quintana (Oficial)
- 28.- Esteve Amer (Oficial)
- 29.- Jaume Ribas (Policia)
- 30.- Ignasi Mut (Oficial)
- 31.- Antoni Barceló (Policia)
- 32.- Lluç Tomàs (Policia)

- 33.- Bartomeu Font (Policia)
- 34.- Rafel Ferragut (Oficial)
- 35.- Francesc Miquel Guerrero (Policia)
- 36.- Miquel Guerrero (Policia)
- 37.- Antoni Figuerola (Policia)
- 38.- Catalina Marí (Policia)
- 39.- Gabriel Hugué (Oficial)
- 40.- Pere Maimó (Oficial)

- 41.- Bartomeu Gomila (Oficial)
- 42.- Joan Taberner (Policia)
- 43.- Miquel Albertí (Oficial)
- 44.- Mateu Quetglas (Oficial)
- 45.- Antoni Mut (Sergent-cap)
- 46.- Gaspar Oliver (Batle)

Llucmajorers a S'Aranjassa i Son Sunyer (VI)

C. Calviño
F. Jaume
J. Jaume
F. Mut
Fotos: C. Julià

Son Oms és una de les possessions més velles del Pla de Sant Jordi, les cases es troben aturonades i des d'Època Talaiòtica ha estat lloc d'habitatge; ho demostren les construccions megalítiques que s'han anat trobant cada vegada que s'han fet moviments de terres per raons de noves construccions agrícola-ramaderes, de *ses Pistes de l'Aeroport* i del més recent camí motivat per la construcció i emplaçament des *Radars*. Segons el Doctor Rosselló Bordoy baix el sementer de s'Era s'hi troba un RE-CINTE TALAIÒTIC FORTIFICAT.

Aquest predi pertany a les famílies Sastre i Duran de Llucmajor.

En Rafel Serra i Rigo, nascut el 23 de juny de 1923, i na Joana Sagrera i Ferrer, nascuda a s'Aranjassa el 20 de desembre de 1938, han passat la major part de la seva vida en aquest hort.

-Quina és l'extensió d'aquest hort?

L'hort no és massa gran, hem sentit dir que antigament feia unes seixanta quarterades, ara bé, quan n'Antoni Sastre Garau "Llopis" el va comprar en feia 32. Degut a les successives expropiacions per les necessitats expansives de l'aeroport la seva superfície ha anat minvant, quedant reduïda a una quinzena de quarterades.

-On vàreu néixer?

-Som de per aquí, vaig néixer just aquí darrera, a un hort que hi havia allà on són les pistes de l'Aeroport de son Sant Joan. Però quan era molt jove vaig venir cap aquí amb els meus pares i de llavors ençà no m'he mogut de *Son Oms*, ara farà una cinquantena d'anys.

Ens podríeu dir els noms de les tanques que té aquest hort:

Rafel Serra i Joana Sagrera

En pujant el *Camí de Son Oms*, veint del *Camí de sa Siquia*, trobam a l'esquerra: s'*Hort*, sa *Tanqueta Petita*, es *Coster*, es *Turó de sa Sínia*, on hi ha es clot d'una vella sínia que fa molt que funcionava, es *Molí*, es *Safareig*, sa *Quintana*, sa *Torre* i ses *Cases*, amb una *Clastra*; darrera les cases s'hi troba s'*Era*, es *Solellador de ses Vaques* i després a l'altra part del camí es *Corral de sa Pleta* i sa *Pleta*.

Què ens podríeu dir del *Camí de Son Oms*?

El *Camí de Son Oms*, és el *Camí de Muntanya* que anava de sa *Marina de Llucmajor* fins a la *Serralada Nord*, alguns diuen que anava de *Sa Torre al Teix*, servia per conduir les ovelles de les pastures d'hivern a les d'estiu. Passava ran ran sa *Torre*, entre sa *Quintana* i es *Corral de sa Pleta*, després seguia recte fins abaix de ses *Cases de Son Sunyer*, ara, a aquest bocí de camí li diuen es *Camí de ses Mosqueres*, després es desviava a la dreta i arribava al *Pillarí*, d'allà a ses *Cadenes* i cap a sa *Marina*. Quan era al lot, record haver vist

les guardes d'ovelles passant, davant hi anava un pastor amb el xot passador i als costats i darrera hi anaven altres pastors amb cans que no deixaven que el ramat s'escampàs.

-Què sabeu de les restes talaiòtiques?

Son Oms va ésser un lloc habitat des de ben antic, hi ha restes talaiòtiques per tot arreu. Quan feren les pistes de l'aeroport varen destruir unes quantes edificacions talaiòtiques i remogueren moltes de les pedres que havien servit a aquella gent. Ara, darrerament, quan varen obrir el camí que va des de sa *Siquia* a les pistes de l'Aeroport passant ran ran del nou radar, del molí i del safareig, just aquí dalt tornaren remoure pedres que tenen totes les senyes d'haver servit per a la construcció talaiòtica, també em digueren que hi havia algunes restes humanes d'aquella època i les feines en aquest redol estaren aturades uns quants dies, però després continuaren com si res hagués estat.

-Què ens podríeu explicar de la Torre?

És una torre de defensa que es va construir en temps de les incursions dels moros i avui està integrada dins l'edificació, l'entrada es troba dins les cases, però antigament, quan la torre estava aïllada, era a nivell del primer pis. Té planta quadrada i hi ha tres sales, una baix amb volta i una a cada un dels dos pisos, a aquestes sales s'hi va per una escala de caragol, i damunt de tot hi ha un terrat des d'on es veu tot es *Pla de Sant Jordi*. Des d'aquesta altura se talaiava tot es *Prat*.

Avui la torre s'ha fet malbé, les darreres pluges han esbucat el terrat.

És una llàstima que un Monument Nacional es trobi en tal estat de conservació.

-Com es treu l'aigua del subsòl?

A finals del segle passat i a principis d'aquest, l'aigua es treia amb la sínia, encara queda es clot d'allà on estava, però jo ja no l'he vista funcionar. Segurament quan l'aigua va anar baixant de nivell es prengué la determinació de fer el molí i el safareig. El safareig estava calculat per poder regar d'un cop tot l'hort. Finalment el molí fou substituït per un motor, que és el qui avui fa la feina.

-Què ens podeu dir de l'aigua d'aquesta zona?

L'aigua d'aquesta zona és salada i deixa molt que desitjar per l'horticultura. És aquest un dels motius que feren que l'hort es dedicàs més a la ramaderia que a les somades de verdura, ja que les plantes que menja el

Torre de defensa de Son Oms.

bestiar són més resistents a la salada que la verdura pel consum humà. Avui la deficiència de l'aigua és paliada per la utilització de les aigües despurades de la depuradora de *Sant Jordi*.

-Hi ha molts de llucmajorers pels voltants?

Quan es varen establir les finques de *Son Sunyer* i *s'Aranjassa* varen ésser molts els llucmajorers que hi compraren trossos i quan els francesos feren la *Síquia* i dessecaren el *Prat* els horts d'aquesta part també ho foren.

A més d'aquest hort, que és de

dues famílies llucmajoreres, n'hi ha d'altres pels voltants que també ho són: *Son Oms Nou*, que pertany a la família Oliver "Ciril-lo", *can Ripoll*, *cas Freres*, *can Cotó* (*Mas Déu*), *can Seu*, *s'Hort d'en Tetè*, *can Tofolet*, *son Garcies*, *can Reviu*, *can Redoleta*, *s'Hort de s'Aranjassa* que és d'en Canals de *s'Arenal*, *Can Casetes*, *can Genovoi*...

-Què produïa aquest hort?

En un principi tots aquests horts del voltant feien un poc de tot, el que donava més rendiment eren les somades de pebres, tomàtiques, patates, moniatos... que es duïen a vendre a les places dels pobles. Però a mesura que l'aigua es va anar salinitzant les somades donaren pas a un augment de la ramaderia, la llet i la carn substituïren les verdures.

-A què està dedicat aquest hort?

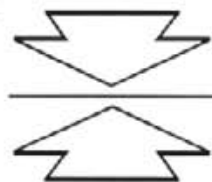
Avui, l'hort, està dedicat a la producció ramadera, la llet i la carn són les seves fonts de guany. Es produeix principalment menjar per a les vaques i els bous. I si bé, es fan somades de patates, tomàtiques o altres verdures aquestes són pel propi consum.

Hi ha una vintena de vaques, un bou semental, un altre de més jove, uns quants vedells i un parell de braves. La resta d'animals, l'aviram, els pores, els conills... són pel consum de la família. ♦

**CENTRE RECONeixEMENT
MÈDIC - PSICOLÒGIC**

Antoni Isern Oliver

CERTIFICATS MÈDICS
PER AL PERMÍS DE
CONDUIR I D'ARMES

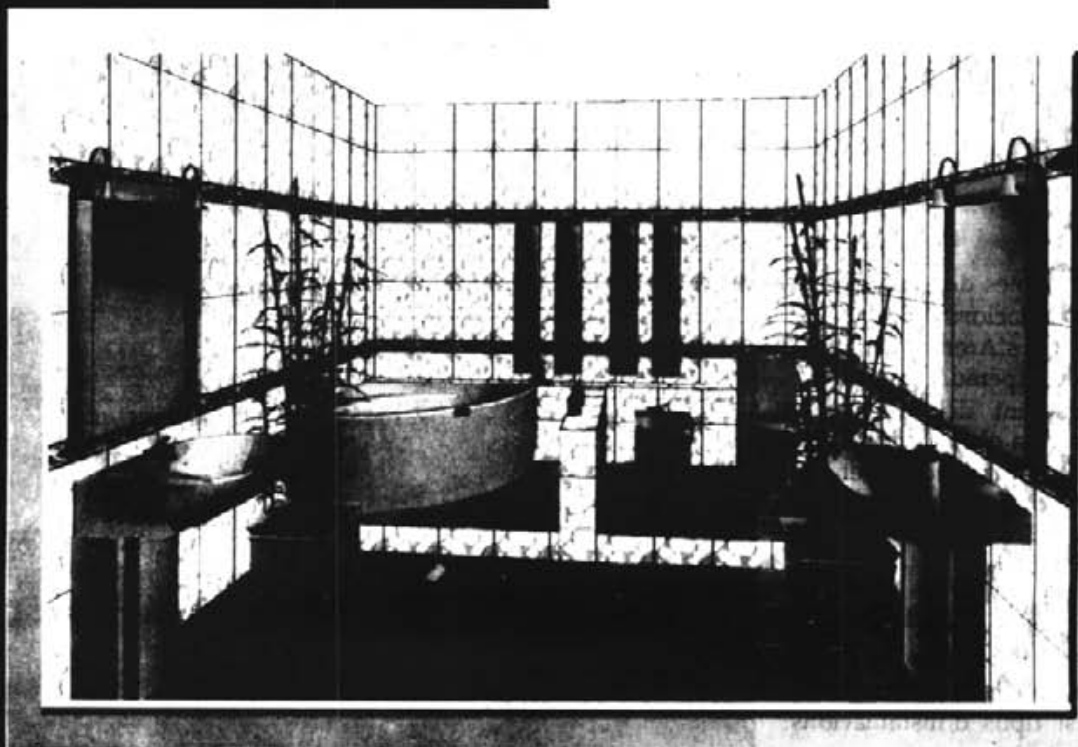

OBERT ELS DILLUNS
de 17 a 19'30 hs.
C/ Antoni Garcias 1-A
Tel. 66 22 82 (Llucmajor)

METGE OCULISTA

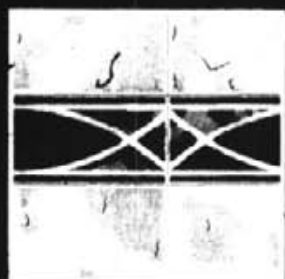
Dra. Núria Busquets
(EQUIP CLINICA JUANEDA)

CITA PREVIA
Tel. 66 22 82 - 28 94 58

Com és la cambra de
bany dels seus somnis?

**Vegeu-la ara
a tot color.**

Roca

DIBA DISSENY
INTREGRAL DEL BANY

Avui mateix, gràcies
al nostre ordinador
podreu veure a
MASSANELLA la
vostra nova cambra de bany ROCA.

A tot color i en tres dimensions sense que
no hi manqui cap detall: banyera,
sanitaris, revestiments ceràmics, aixetes,
complements... Tot tal com ho havíeu
somniat i sense començar les obres.
Veniu a MASSANELLA i deixau de
somniar.

MASSANELLA

Ctra. Valldemosa, 44 - Tel. 75 03 45

D'ofici ... Ferrador

Francesc Marimon Gelabert

Celso Calviño
Franc Jaume
Joan Jaume
Fotos: Coloma Julià

Abans de començar aquesta entrevista, volem remarcar que totes les que hem realitzat, tant de toponímia com d'oficis, sempre ha estat, per a nosaltres els entrevistadors, una satisfacció molt grossa, ja que els entrevistats, sense cap excepció, ens han obert les portes de casa seva de pinte en ample, i ens han donat un tracte agradable i amatent. En aquesta, en particular, ha passat el mateix, i tant mestre Francesc com la seva dona Maria Mas, ens han donat un tracte familiar i meravellós.

Mestre Francesc va néixer a Ariany el dia 6 de juny de 1926 i aleshores ja és més que res un llucmajorer més.

-Què recordeu de la vostra joventut?

-Record quan anava a escola a Ariany, era el temps de la guerra civil i en aquell temps anàvem més a l'església que res, i fins i tot, fèiem dues hores d'instrucció amb uns fusells de fusta que ens havien fet. El meu mestre era D. Fernando Fluxà. Del temps de la guerra record que una vegada quan hi havia el desembarc, sentíem a Ariany els tirs i les ametralladores i varen dir: "Ara vénen els rojos" i tot hom va fugir del poble, nosaltres, amb els meus germans i la meua mare ens volíem amagar en una cova, el meu pare va dir: "Anau-vos-ne però jo em quedaré" i va quedar a la ferreria, ara bé no arribaren perquè els nacionals els aturaren.

-Com va esser que triàreu aquest ofici de ferrador?

-Va esser pel meu pare que era ferrer i ferrador, nomia Francesc Marimon Fons i el seu pare també ja ho era. Teníem una ferreria molt bona,

hi treballaven gent d'Ariany i tres homes de Petra. En aquell temps el meu pare feia moltes hores de feina, s'aixecava quan encara no hi veien i fins el vespre. El padrí per part de mare també era ferrer, de can Gelabert de sa Pobla, que feien els molins de treure aigua.

Quan jo era nin, el meu pare, el dematí ferrava sis o set bísties, ho feien el dematí per les mosques ja que si n'hi ha tiren cosses, l'horabaixa de tard també en ferrava.

S'ha de dir que mon pare va esser un dels ferrers que va participar en la construcció del Pont de s'Albufera i també feia arades, primerament amb pala, encara no n'hi havia de rodes, i les enviava a Eivissa; tenien el mantí de fusta i la rella de ferro. Llavors férem les arades amb rodes ja que al principi només n'hi havia unes de molt antigues anomenades "Victoria", que duien de la Península, però tenien un defecte per usar-les a Mallorca ja que eren llargues i cansaven molt les bísties. Davant això, en Janer de s'Hort des Ca, i mon pare per un altre costat, modificaren totalment

aquestes arades i feren uns models nous. Les nostres les enviàvem a can Socias de Palma i en distribuïa per tots els pobles, especialment a Cas Concos. Ell feia les ferradures, fins i tot, els temps de la guerra, fèiem els claus de ferrar.

Record que tenia una gàbia per tancar les bísties, les egües i cavalls no s'hi podien posar perquè tenen massa nervis, en canvi els muls, ases... sí. Estava a un racó hi posaven abaix de la panxa de l'animal un pal perquè no s'ajagués i a darrera una barrera on li fermaven la pota. Hi havia bísties punyeteres en aquell temps, no és com ara. El meu pare, per ferrar, feia pagar dues pessetes per pota.

-Com feieu les ferradures?

-El temps de la guerra les fèiem dels vaixells que desfeien, ja que no hi havia ferro, li dèiem "cortadillo", que eren planxes grosses, tot es feia en forn i encrua. Quan el meu pare era jove emprava el ferro nou, amb el moviment es va acabar el ferro i l'escassetesa es va accentuar durant tota la postguerra i guerra mundial, puc dir que pràcticament jo no el vaig emprar.

A la ferradura a la part de dedins hi posàvem tres claus i a defora quatre, això és perquè es mengen més els de defora. Els claus de defora són més bons de posar.

A les ferradures de cavall hi fèiem una pestanya perquè quedassin més ben subjectades a la pota. També en certes ocasions la tancàvem i la saldàvem per la part de la gangalla, per evitar que la pota s'obris, a això li dèiem "es bolet".

La ferradura de davant ha d'esser rodona i a darrera és més llargaruda. La part de darrera la ferradura és la gangalla.

A les bísties que caminaven d'ungla (de punta) els hi posaven a les potes de darrera una ferradura amb una llengüeta plana a fi d'estirar-lis

el nervi (es veu a la fotografia).

Altres ferradures eren molt apla-
nades per si tenien mal a la pota i no
pegar a terra.

**-Com va esser que vàreu venir a
Llucmajor?**

-L'amo en Toni de son Velardell
era molt amic del manescal Ventura
Garcies i com que s'havia mort el fer-
rador que aquest tenia, que nomia
Lluís, varen venir a Ariany a cercar-
me i mon pare no va voler que me
n'anàs, i se'n dugueren un que feia
feina a ca nostra, li dien en Pere "Pu-
put" i al cap de mig any va tornar cap
allà i ell em deia: "Hi has d'anar per-
què a Llucmajor ferren tot lo dia".

Al cap d'un temps va tornar en
Ventura amb en Francesc Borton, es
selleter, i jo vaig dir a mon pare: "Hi
aniré".

El tracte que vaig fer era cobrar
trenta-cinc pessetes cada dia, mantengut
i roba neta, el meu sou era molt
bo, això era l'any 1950. He de dir que
abans de venir a Llucmajor deia per a
jo mateix: "Aviat tornaré a Ariany";
però vaig caure a tan bona casa, que
la senyora, la mare del manescal Ven-
tura me va agafar com a fill, la padri-
na i les filles me donaren un tracte de
germà, menjava amb ells a la taula,
en definitiva era un més de la família,
els estim i els estic molt agraït a tots
ells. Això, i conèixer la que seria la
meva dona, un dia de matances, va
fer que quedàs per a sempre a Lluc-
major.

-A quin lloc fèieu la feina?

-Al carrer del Convent, a la part
d'abaix, a una portassa de l'amo en
Tem Ginard que està a veïnat del que
era s'Hort de ca s'Hereu, el manescal
li havia llogada; llavors amb el temps
vaig comprar la portassa de l'amo en
Toni Denits i me vaig posar pel meu
compte.

En aquell temps solien pagar per
posar ferradures a les quatre potes
vint pessetes, això si era **peus nous**
(posar ferradures noves), si era **peus
vells** (mateixes ferradures) era més
barat.

**-Quins ormeigs o eines emprà-
veu?**

-Es diu que un bon ferrador ha de
tenir llambroix. El **llambroix** (en cas-
tellà pujavante) és una eina que talla
molt i és mala de manejar, perquè
quan llambroixes el casc de la bístia,
has de posar molt esment en què no et
fugí i no ferir l'amo que l'aguanta.
Te'l poses recolzat sobre el ventre i
l'has de mantenir ben pla. Les **raspes**
per fer badar la boca a les bísties i mi-

rar els queixals o paladar.

Els **badaboques** que duia una ros-
ca.

La **raspa**, era per llimar, per fer
les potes rodones i més guapes.

El **torcedor**, era per si les bísties
es movien.

El **martell** per ficar claus i la part
posterior per ajudar a treure'ls.

L'**allegreta** que és una espècie de
punxó que talla, per fer les potes netes.

El **travador** que agafava una pota
de davant amb una de darrera.

El **botó de foc**, era per cremar
bonys, ho fèiem en calent.

Les **estenalles** i l'**arruixador de
mosques**

**-Què ens podrieu dir sobre el fer-
rrar?**

-Les bístiques tenen el casc, que ja
és la part còrnia del peu, és com una
ungla que li creix i abans de ferrar li
han de tallar i deixar ben plana, això
es fa amb el llambroix. Normalment
quan venien amb la bístia mirava si
les ferradures estaven bé, sinó les can-
viava, primerament li llevava els
claus del costat i llavors feia palanca i
la ferradura fugia, amb les estenalles
li tallava el casc però no quedava pla,
i aguantant la pota pel casc li donava
llambroix, sempre cap a fora i deia a
l'amo que aguantava la bístia pel tra-
vador que no mogué el braç. Jo co-
neixia si la bístia s'havia de moure i
pegar cossa pel moviment de la pota,
elles es preparen i aquest moviment
ho diu. Sempre vaig dur molta de sort.
Les someres, muls, mules i ases no
avisen, solament ho fan els cavalls i
les egües.

Sempre havies d'anar alerta a no
deixar una pota més curta que l'altra,
també havies de mirar si era esquerrà
i si ho era l'havies de defensar, talla-
ves més a un lloc que a l'altre. També
n'hi havia que ventaven amb el cami-
nar, altres que eren corbes que posa-
ven la pota cap endins, altres que es
pegaven o ferien al caminar i les lle-
vava un poc de defora més que de-
dins. Hi havia bísties que trevalaven i
queien, l'única manera de defensar-se
era girar la part davantera de la fer-
radura i donar-li un poc de rodó, jo li
tombava i no pegava de punta.

Ara no en veuen amb aquests de-
fectes perquè han canviat les races, el
ferrador abans de fer la feina ha de
mirar i fixar-se molt bé amb el cami-
nar de la bístia.

Quan fiques els claus l'has de fi-
car a l'ungla i mai en el viu, i sempre
amb el primer has de fixar-te cap allà

on va; llavors els talles les puntetes i
amb una llima llimàvem el casc, dei-
xant una regateta. Sempre primer li
ficava dos claus i deixava que posàs
la pota a terra i l'observava, llavors
acabava la feina. Teníem un piló a ter-
ra que li deíem "**el caballete**" i la
bístia hi posava la pota, a vegades
fèiem una **regateta**. Als cavalls a la
ferradura solament a la part de la pes-
tanya els posàvem en calent, la ferra-
dura aguantava molt més. A la bístia
que estaven, a llocs amb molta humi-
tat i perdien molt les ferradures n'hi
feia tres de pestanyes, una davant i
dues al costat. En aquell temps jo tot
sol, diàriament en ferrava dotze o tretze
de bísties, de vegades acabava a
les onze de la nit i m'aixecava quan
començava a veure-hi.

**-De malalties que podrieu con-
tar?**

-S'ha de dir que el ferrador sola-
ment era un ajudant del manescal i
anava en conveni amb ell.

A la gangalla de les potes davan-
teres l'havíem de tallar i llimar perquè
segons quins cavalls quan s'ajeien es
ferien a la part de la cuixa i es deia
cap de gat, era degut a la frescor de la
ferradura.

També n'hi ha que tenen **formiga**,
per curar-los fèiem la ferida ben neta
i la cremàvem amb un ferro ben ver-
mell i llavors posàvem pedra blava
amb un poc d'aiguarràs molt fluix,
això es feia durant un parell de dies.

També hi ha la **pedrafita** que és
degut a un cop que es fa en el casc i
puja per amunt i cria pus, jo foradava
abaix i la curava, jo se li tocava ho
coneixia tot d'una, amb una allegreta
ho picava, era com un cutxilla.

A vegades es fa un tall que s'estén
cap l'ungla i va cap al viu, es diu
cuarto i jo ho arreglava amb una osca
en el casc i així tancava.

La formiga l'agafaven tots, però
eren més propenses les bísties que vé-
nen de someres, muls somerins, ases.

La **guixa** era una malaltia del pa-
ladar, el manescal amb el bisturí o jo
amb la raspa li foradàvem.

-Anàveu a les possessions

-Sí, perquè quan venien a ferrar
els set o vuit muls de Gomera, no po-
dia atendre a altres i per això jo anava
allà, a Son Marrano, a can Ferrí, a sa
Torre, a s'Àguila des Borrassos...

**-Quins cavalls de raça o muls hi
havia en aquells temps a Llucma-
jor?**

-Els millors muls eren els de Go-
mera, molt grossos, els duien de
França. Els cavalls grossos també

30

D'esquerra a dreta:

Raspes, badaboques, màquina de tondre amb raspall, raspa, torcedor, martell, al·legreta, llambroix, botó de foc, estenalles, travador, arruixador de mosques i diferents tipus de ferradures.

eren de França, hi havia els perxerons.

Cavalls bons eren n'Espanya, en Madrid d'en Francese de son Caldés, na Reina Rubí... Les guardes d'egües que anaven amollades pels sementers de sa Marina eren per criar i no les ferraven a no ser que es fessin mal.

-Per acabar què recordau més sobre aquest ofici?

-He de dir-vos que també vaig tondre bísties, amb una màquina que me dugueren de contraban de Nordamèrica, per aquí era impossible aconseguir-les. M'ajudava en Jaume Sampol "de Son Granada".

Un altre ferrador del meu temps va esser en Jaume "es Campaner" i vivia al carrer París.

Per evitar accidents fermàvem a

la bístia amb una corda que anava del coll cap al travador de darrera, aquesta corda era de cànem plana. A algunes bísties les havien de travar per la boca.

Hi havia bísties que quan les ferrava es tiraven sobre l'amo i les posava un corda a la cua i amb una anella estirava per amunt. ♦

DOLÇ I SALAT

FRUITS SECS • CONGELATS
POLLASTRES A L'AST

Plaça d'Espanya, 8 - Tel. 66 24 06 - LLUCMAJOR

PERRUQUERIA

Fina

C/. d'Es Vall, 49

Tel. 66 11 58

**INSTITUT
D'ENSENYANÇA
SECUNDÀRIA
LLUCMAJOR**

**FORMACIÓ PROFESSIONAL
CURS 96/97**

CICLES FORMATIUS DE:
INICIACIÓ PROFESSIONAL

- Operari/a en instal·lacions elèctriques de baixa tensió. (1 any)

GRAU MITJA

- Equips i instal·lacions electrotècniques. (2 anys)
- Gestió administrativa. (1 any)

GRAU SUPERIOR

- Administració i finances. (2 anys)
- Muntatge i manteniment d'instal·lacions i processos. (2 Anys)

PREINSCRIPCIÓ
DEL 15 D'ABRIL AL 7 DE MAIG

MÉS INFORMACIÓ TLF: 66 03 66 FAX: 66 22 88

Viajes
Xaloki,s.a
G.A.T. 687

I ara també al SUPERMERCAT PROHENS de
dilluns a divendres de les 17:30 a les 19:30
hores Tel. 12 01 64 • LLUCMAJOR

**PORT
AVENTURA
DES DE
12.500.-**

C/. Maria Antònia Salvà, 38
Tel. 44 22 50 • Fax. 44 11 10

S'ARENAL

TALLERS MARINA

AGENT OFICIAL PEUGEOT

PEUGEOT

406

C/. MARINA, 104 - TEL. 66 05 21
EXPOSICIÓ I VENDA: C/. MARINA S/N. - LLUCMAJOR

TRABATEM

Trabajo Temporal 790031/95

Per treballar a la zona de Lluçmajor
Necessitam

Aux. Administratiu

Home 23 - 28 anys

Maneig d'ordinador

Peons de Construcció

Peons de Fontaneria

Repartidor - Promotor

20 -25 anys

Peons de Fusteria (zona Manacor)

Interessats cridau al Tel. 84 53 53
o passau pel C/. Amargura, 16 • MANACOR

Val més tard que mai

(Ses Escoles? I ara que ha estat!)

Antoni Llompart

Val més tard que mai. Una polèmica que molts ajornàvem per peresa, covardia o prudència mal entesa ha esclatat a la fi a les pàgines d'aquesta revista Amb el cor dividit, perquè la protagonitzen dos amics i companys en moltes tasques, entr a la brega amb la convicció de complir un deure amb mi mateix i amb la sensació de tenir-hi més a perdre que a guanyar.

La resposta de l'amic Cardell a en Jaume Oliver ha estat bona, clara, valenta i necessària però també m'ha semblat injusta i desproporcionada. Injusta perquè en Jaume Oliver no és culpable ni responsable de l'espèl tel de silenci que hem teixit en torn d'una qüestió que requeria pronunciaments públics clars i llampants. Injusta perquè no podem personalitzar aquest silenci justament en la primera veu (si exceptuam la d'en Cardell) que ha gosat trencar-lo. Injusta perquè, al contrari del que en Cardell suposa, és pràcticament impossible que un particular hagi pogut informar-se adequadament dels fets, ateses les informacions contradictòries que circulen per les instàncies oficials, els rumors i parers encontrats que roden per la Vila i l'ocultació mediàtica, política i institucional del problema. Injusta perquè en Jaume Oliver ha fet allò que li pertocava: recollir una informació, imprecisa però de domini públic, i intentar fixar-la en paper

perquè pogués ésser contrastada i debatuda. La seva aportació ha tengut, a més, la virtut de proveir-nos d'elements de reflexió ben valuosos.

Desproporcionada m'ha semblat l'artilleria dialèctica que ha desplegat al seu article l'escriptor experimentat, hàbil polemista i pare justament indignat Miquel Cardell contra l'oportú i benintencionat professor Oliver. L'amistat que li tenc m'anima a fer-li aquest únic retret.

Convendria, per tant, deixar aquesta batussa entre dos futurs fills il·lustres i afinar més l'objectiu. Per això caldria identificar amb precisió els actors del conflicte.

Dramatis personae

Actor primer: l'Administració central, el MEC. Segurament la primera interessada a evitar qualsevol publicitat sobre aquest afer i, per tant, poc favorable a obrir debats públics. Per això són suposicions: allò que en sabem és la falta absoluta de transparència, l'escassa disposició a subministrar informació sobre el tema i el fet demostrat que l'Administració només actua sota pressió: la pressió a què, afortunadament, l'ha sotmesa, amb grans esforços, l'APA durant els darrers dos anys. Una vegada que no ha estat possible defugir la qüestió ha optat, com li és propi, per la solució més simple: enderrocament de l'actual escola i construcció d'una nova escola. Me consta la nul·la disposició

del MEC a invertir un duro en rehabilitació de centres. I igualment tenc constància de la manca de fluïdesa i de la desconfiança que ha marcat les relacions MEC-Ajuntament.

Actor segon: l'Ajuntament. L'article d'en Cardell és ben eloqüent en fer esment del ping-pong irresponsable, de la política de sords i muts, dels comportaments estancs que hi ha hagut entre les dues Administracions que, com afirma el periodista, es reparteixen més que no comparteixen la responsabilitat sobre l'edifici.

A això hem d'afegir-hi l'escassa, per no dir nul·la, consciència que hi ha hagut a la Vila sobre la gravetat de l'estat de les escoles. Pue afirmar que hi ha hagut regidors que han estat instats a "no fer alarmisme" sobre el tema i, en d'altres ocasions, responsables municipals han llevat ferro a la situació manifestant obertament la seva confiança en la solidesa de l'edifici i llevant importància a fets ben preocupants. Membres de la comissió de govern ignoren informacions essencials sobre l'estat de l'estructura, tot al·legant que el MEC no els l'ha comunicada. Per tant, mutisme i política d'estruç en una qüestió que alguns fan servir com una carta més a jugar a la timba que acara les dues Administracions: Institut de s'Arenal, escoles de les urbanitzacions del Pedrafort, escoles de Lluçmajor... són asos que hom es guarda, si s'escau, a la màniga de les negociacions... o dels farols.

NUEVO OPEL
CORSA
¡MI COCHE!

**AUTOMÒBILS
LLUCMAJOR S.L.**

Ronda de Ponent, 30 - Tel. 66 06 24 (Lluçmajor)

Actor tercer: l'APA. Activíssima i activista. Una preocupació cabdal: la seguretat de l'alumnat. Guerrers solitaris en una guerra silenciosa trenca-da només per pronunciaments personals i escadussers.

Actor quart: el Claustre de professors. Hauria estat exigible més claretat, unanimitat i publicitat en els pronunciaments? Pens que sí.

Actor cinquè: l'"opinió pública", els partits polítics, les associacions... jo mateix. Silenci canalla, poruc i, a la llarga, s'ha vist que irresponsable. Una vegada més la prudència ens ha fet traïdors. La prudència, la indecisió, la por de mostrar el llautó...

Subjecte passiu: l'alumnat de ses Escoles.

Scenario

Sobre aquest escenari, en Miquel Cardell, que any enrere havia intentat, inútilment, moure les consciències i suscitar el debat, ara ha entrat en un joc dialèctic que coneix prou bé perquè l'ha denunciat prou sovint: el dels negrets que peguen als negrets. Això només puc explicar-m'ho per l'absoluta indefensió de l'APA, atrapada entre una societat indiferent i muda i una Administració sorda, lenta i inflexible. La soletat dels pares de ses Escoles en la seva lluita, el fet que només tenguessin el MEC per interlocutor i, sobretot, el fet que només poguessin esperar una solució que els arribàs del MEC els ha sotmesos fins al punt en què els segrestats estimen el seu captor. Cert és que això ho podran traduir en temes de pacte: "després de dos anys de lluita només ens ha escoltat el MEC i ara que hem arribat a un acord no podem fer-lo enera", diran. I aquesta és una raó ben comprensible, però no és l'única raó possible.

Regia

Perquè, fins a quin punt aquesta soletat de l'APA era inevitable? S'ha avisat ARCA? S'han mogut els fils d'agitació habituals en aquestes conteses? L'OCB, la Universitat, les firmes il·lustres, els partits polítics, les entitats locals? No. Rotundament, no. La soletat de l'APA no era inevitable.

Ara bé, els pares tenien una prioritat tan absoluta i tan evident, la seguretat dels seus fills, que qualsevol altra consideració quedava de fet

anul·lada des del moment en què podia entrebancar les negociacions amb el MEC i la ràpida i discreta solució al problema que tots, APA, Ministeri, Ajuntament i bona part dels mestres, anhelaven. Des d'aquest punt de vista, la intromissió de col·lectius d'amics del patrimoni no hauria facilitat gens la solució del problema principal, la seguretat dels al·lots, ans l'hauria dificultat en introduir nous fronts de debat i complicacions més que previsibles en la resolució del conflicte.

D'aquesta manera, amb una societat civil muda, un Ajuntament inoperant i un claustre dividit i temerós, quedaven només dos interlocutors en joc: l'APA i el MEC, la qual cosa significava que només hi havia un problema real: la seguretat, i una solució possible: l'enderrocament de l'edifici vell.

Peroratio

Però això no havia d'haver succeït, forçosament, així. Ni veig tan clar que tot s'hagi perdut. Ningú no dubta que la seguretat dels infants és prioritària. Però l'enderrocament no és l'única solució i, de fet, encara pens que no és la millor solució.

Pensem què se n'ha fet de les alternatives. Dels projectes de rehabilitació cofinançats per l'Ajuntament. De la construcció d'unes jàsseres que poguessin sostenir una coberta feta de bell nou, del recobriment dels fonaments. Certament que els arquitectes podran desfer aquestes preguntes amb arguments. Però les preguntes encara hi són, en alguns pares, en alguns mestres, en molts de llucmajors. Falten conclusions públiques, documents, debat en definitiva.

Proclam per endavant la meua ignorància en matèria d'arquitectura escolar. Però, ni jo ni alguns mestres de ses Escoles amb qui he parlat, no entenem quina necessitat hi ha de reduir la superfície de les aules "per guanyar espai". No veim què hi guanyaria l'escola, amb unes aules més petites.

Parlem de la qualitat dels materials. Pot ser la solució substituir les actuals portes i finestres de nord per portes i finestres de conglomerat barater estil MEC? És la solució substituir uns elements que han durat més de cinquanta anys per uns altres que passaran per ull a la primera puntada de peu?

I d'això que dic en tenim proves: les portes de Nord que es col·locaren en temps de la UCD fa vint anys que aguanten impertèrrites l'implacable pas dels cursos. Les portes de conglomerat MEC que col·locaren fa quatre anys ja han fet figa.

Parlem de l'amortització de la inversió. Comparem la solidesa d'unes escoles amb més de cinquanta anys damunt amb els enormes problemes que ja tenen escoles molt més noves: les de s'Arenal, posem per cas. Posem per cas.

Moralitat

En bona hora els amics Cardell i Oliver hagin encetat aquest debat. Si l'enderrocament de les Escoles és necessari, procedim-hi. Però que sigui un acte conscient i públic, ben assumit i ben mesurat, val més parlar-ne ara, que és d'hora, que haver de fer les jeremiades en veure entrar les excavadores al pati. Si més no per demostrar una mica de sensibilitat, fem l'inventari d'allò que haurem de perdre i procurem que no es repeteixi la història habitual en aquesta ciutat: la dels fets consumats, els silencis hipòcrites i els laments fora de termini.

L'enderrocament de l'edifici de l'Acció Catòlica, el desfigurament de plaça i del passeig, la banalització del nostre santuari, la demolició de l'estació del tren. Són les estacions d'un via Crucis de silencis que ens mena, sense cap protesta, al Calvari on ens crucificaran, poble ignorant de si mateix, covard i insensible. I ara hem arribat a l'estació més dolorosa, l'estació en què els uns renegarem dels altres i en què ens faran abordar l'abordable i comparar l'incomparable: la protecció del nostre passat, del nostre patrimoni, amb la seguretat del nostre futur, dels nostres fills.

Pens que tenim el deure cívic i moral de rebutjar aquesta falsa alternativa. El MEC no és cap Yahvé que ens pugui posar sobre la taula l'opció del sacrifici d'un fill. El MEC i l'Ajuntament són els administradors dels nostres béns i tenen l'obligació d'administrar-los en el sentit que els marquem: volem ses Escoles i les volem segures! ♦

MICRA desde 1.215.000 ptas.*

PRIMERA desde 1.936.000 ptas.*

TERRANO II desde 2.834.000 ptas.*

SERENA desde 2.289.000 ptas.*

ALMERA desde 1.921.000 ptas.*

Seas como seas hay un Nissan pensado especialmente para ti.

*P.V.P. recomendada IVA, impuesto de matriculación, excepto Serena, transporte, Nissan Asistencia y sobrevaloración vehículo usado incluida en pensión y Bónus. Oferta válida para unidades en stock matriculadas antes de fin de mes. Equipamiento disponible según versiones. Unas excepcionales condiciones con NISSAN FINANCIACION

INTERNET: [HTTP://WWW.NISSAN.ES](http://www.nissan.es)

AUTO NOGUERA, S.A.

GREMIÓ CARPINTEROS, 28 - POLIGONO SON CASTELLÓ - TEL. 29 58 50 - PALMA DE MALLORCA
ARAGÓN, 33 - TEL. 46 14 64 - PALMA DE MALLORCA
AGENTE OFICIAL: TRF MOTOR - C/ BISBE ROIG, 63 A - TEL. 12 01 23 - LLUCHMAJOR

AHORA
Nissan

SYP

AL VOSTRE SERVEI

Aquí hi podeu fer la compra de cada dia.

Trobareu a la vostra disposició:

*La nostra carnisseria, un bon assortit de
fruiteria i també tot allò que necessiteu de
xarcuteria i congelats.*

Agraïm la vostra visita

LA MILLOR BOTIGA DE CADA DIA

C/. Nicolau Taberner, 39 - Tels. 12 06 97 - 12 06 98

Sa penya d'es falcó

El falconet, que havia deixat de fer les habituals volades sobre s'Estanyol per temor a l'enrenou de les màquines excavadores i del moviment de roques, assegura que ara no hi ha por i que la tranquil·litat està assegurada per molt de temps. En cada acte dictat per la Sala de Contenciós del TSJB es manté i ratifica la paralització de les obres del port de s'Estanyol, mentre desestima totes i cadascuna de les al·legacions que ha presentat el president del Club.

Tota la sèrie d'al·legacions possibles ha conclòs amb unes carabasses ben grosses per a l'equip jurídic dels promotors. Ara només els queda la darrera escopetada: el recurs que acaben de presentar davant el Tribunal Suprem que, per ventura, està devers dos o tres anys a fallar el cas. De moment, l'ampliació del port ha quedat reduïda a l'anunci publicitari que figura a l'entrada de les instal·lacions.

El mussolet recomana al president del Club que lleixi atentament tots els actes dictats per la Sala del Contenciós en resposta a les seves al·legacions. Tots contenen una clotellada i una estirada d'orelles als promotors de l'ampliació del port. El tribunal els recorda, per activa i per passiva, que no es tracta d'un port "d'interès general ni comercial" i que es tracta d'un interès d'uns pocs particulars que no es poden imposar al col·lectiu.

De poc han servit fins ara a la Directiva els expedients oberts als socis que no comparteixen les seves tesis i opinions. Inútils també han estat els pronunciaments en favor de les obres de la nova i "neutral" Associació de Veïnats. El mateix es pot dir de les llistes negres que circulen i a les que, segons sembla, s'han afegit alguns pamflets de "foc i fum" que no tenen res a envejar als anuncis de "contactes i relax" que inserten els diaris a les planes de classificats.

L'òliba, sempre experta en temes municipals, assegura que les visites dels creditors a les dependències municipals són constants. Amb més paciència que Job, van amb les factures sota el braç a veure si sona la flauta per casualitat i poden cobrar les quantitats endeutades. La resposta és sempre la mateixa: "Tornau un altre dia". I és que la caixa forta dels doblers municipals només té teranyines.

Si tot continua igual els propers mesos, no seria estrany que alguns dels creditors optassin per recórrer al "cobrador del frac". Tal vegada la presència constant de l'original personatge devora l'entrada de la Casa de la Vila donaria resultat. Aquí queda la idea... De res.

El "rodillo" de la majoria municipal és constant, almenys a les sessions plenàries. L'oposició segueix la tàcti-

ca de presentar bateries de mocions als plenaris mensuals. Unes propostes que, independentment del contingut, sempre acaben com el rosari de l'Aurora: votació i moció desestimada. Si no hi ha argument per al rebuig, hom recorre a la matemàtica dels vots.

Fins i tot, al darrer plenari, fou rebutjada la moció que demanava que "es disposassin les mesures necessàries per tal que els regidors poguessin accedir a les dependències municipals i consultar la documentació oportuna com a mínim, un pic per setmana". La majoria de govern prefeix que les dependències romanguin tancades. En aquesta decisió pentura s'ha intentat procurar pel bé dels regidors de l'oposició en el sentit que treballar massa pot ser perjudicial per a la salut.

Gràcies a "Sa Nostra", Caixa de Balears, el nostre poble pot gaudir de la darrera exposició de fotografies del llucmajorer Antoni Catany. L'Ajuntament de Llucmajor ha estat l'únic que no ha volgut subvencionar aquesta exposició i per això se n'ha fet càrrec "Sa Nostra".

Es veu que encara s'ha de recordar al Sr. Rabasco que la terra que trepitja és MALLORCA, i no "El quinto demonio". Mallorca, una colònia de l'estat espanyol, la llengua pròpia de la qual és el català i que aquests desprecis que fa cap a la nostra llengua, la nostra cultura i la nostra gent, senzillament fan OI. Però ja se sap: "S'Ignorància és atrevida". I tant!!! ♦

35

Boutique

C/. Impremta, nº 1 - (Pas d'en Quint)
Tel (971) 72 40 98 - 07001 Palma de Mallorca

TONI CATANY

FOTOGRAFIES

Del 4 al 14 d'abril de 1996

Sala d'Exposicions "SA NOSTRA"
LLUCMAJOR

AJUNTAMENT DE LLUCMAJOR

**"SA
NOS
TRA"**

Obra Social
i Cultural

Esports

Infantils CD Espanya II Grup B

Fi de festa

Jaume

Foto: C. Font

En els moments que tenguem la revista a les mans, ja haurà acabat el campionat de lliga 1995/96 al qual participen els Infantils del CD Espanya de II, grup B, i ja fa estona que s'han proclamat campions, independentment del darrer resultat, que al moment de fer aquest comentari, encara no coneixem (Algaida-Espanya). Dia 30 de març de 1996 aquests nostres infantils porten devers 130 gols marcats (una xifra més que respectable, insòlita) i el fet de ser campions des de fa més de quatre jornades no ha llevat ni il·lusió als nostres jugadors ni emoció als partits, ans al contrari. Els Infantils entrenats per Matices Terrassa i ajudats per J. Manresa han realitzat una temporada com no s'havia vist mai, una temporada plena de triomfs i amb unes golejades impressionants. Recordem (22-2, 0-7, 13-1, 11-1, 10-0) uns resultats entre parèntesi com a "petita" mostra dels festivals de gols a què ens han acostumat aquesta temporada. Queda, idè, un partit per jugar, contra l'Algaida. Això de banda, recordar que els Infantils han empatat només un partit, contra el Felanitx, al municipal llucmajorer per 2-2 i una única derrota (hom esperava acabar la lliga imbatuts), per la mínima, 3-2, contra el Vilafranca, segon classificat.

A Vilafranca, els dos gols llucmajorers foren marcats per Sebastià Canyelles. Val a dir que aquest partit l'hagueren de jugar sense l'extraordinari i indispensable Rafa Ramos, ja que aquest havia d'anar a donar suport a l'equip més gran, els Cadettes.

El darrer partit jugat a Lluçmajor va ser un autèntic fi de festa. El rival, el cuer, un CD Barracac que es va defensar així com va poder però no li va servir de gaire ja que l'única possibilitat de marcar va ser una falta màxima, que va fallar en xutar fora de la porteria local.

Els gols espanyistes, ben repartits: 3 en R. Ramos, 3 Sebastià Canyelles, 1 en Guille, 1 en Llorenç Garí, 1 en "Cote" i 2 en Llorenç Avellán.

Abans del partit, la pancarta anunciant l'arribada del líder va encapçalar la comitiva dels Infantils, els quals obsequiaren el nombós públic assistent amb balons de colors, acompanyats de l'alegria i la festa que posaren els coets, la traça i la banda de Cornetes i Tambors de Lluçmajor. Una afició abocada amb els aplaudiments i els crits d'"Oé, Oé, Oé" i tots acabarem amb una berenada al Local Social amb la presència del president Isidro Martínez.

Des d'aquestes planes, els entrenadors, M. Terrassa i J. Manresa, delegats, R. Canyelles i D. Mas, i jugadors agreixen el suport incondicional de l'afició que en tot moment els ha fet costat i els ha encoratjat en aquesta magnífica temporada. ♦

*Sabates
Ca'n Gramet*

Venda de mostres • Parells solts

C/. Bisbe Taixaquet, 6 - Tel. 66 03 74 • LLUCMAJOR

Restaurant

Gran Via

Noces - Banquets - Comunion
i Bateigs

Informació: Tel. 66 03 17- LLUCMAJOR

**PERRUQUERIA
PUIGSERVER**

HORARI: De dimarts a divendres
de 9 a 12 i de 15 a 19

Dissabtes
de 8 a 17

C/. Orient, 8 - Tels. 66 20 08 - 66 11 12 - 64 05 14

**CENTRE OPTIC
EXPOLENT**

C/. Sant Cristòfol, 30
Tel. 44 13 74
S'ARENAL

Servei de begudes
i menjars de qualitat
a bon preu

Avda. Carles V
Tel. 66 11 17

**TALLER MECANICO
NOGUERA**

DEL MOTOR I DE L'AUTOMÒBIL

Pedro Noguera Enseñat

AGENT OFICIAL

Taller autoritzat

automòbils

C/ Ripol, 30 - Tel. 66 22 13

CARNISSERIA ■ XARCUTERIA

**ZANOQUERA
GARCIA**

Plaça Espanya, 62 - Tel. 66 13 02 • LLUCMAJOR (Mallorca)

**FORN DE PA
I
PASTISSERIA**

Ca'n Lluç

Sant Llorenç, 78 - a - Tel. 66 06 69
LLUCMAJOR (Mallorca)

Opinió

Infantils B, CD Espanya

"Crème de la crème"

Ja port molts anys en això del futbol, de vegades tants, que quan arriben aquestes dates ja estic fart de veure com vint-i-dos homes -així ho diuen els que no se n'entenen- es barallen per una pilota i quan la tenen, després, l'amollen. Ja em sorprenen ben poques coses, però aquesta vegada he de dir que el darrer dissabte del mes passat, vaig quedar realment admirat. Vaig veure onze al.lots, a la segona part en sortiren és, que em deixaren meravellat. Aquests al.lots són els Infantils B. del CD Espanya i que juguen com els àngels.

Alguns partits abans d'acabar la lliga ja eren campions que era d'esperar, perquè són molt superiors a tota la resta del grup. Han marcat gols de tota factura i de tots els estils, tants, més de 125, que deu haver estat un plaer veure'ls i, sobetot, dirigirlos com molt bé ho ha fet el meu company Maties Terrassa, en el seu primer any com a entrenador.

No vull destacar ningú, tot i que n'hi ha dos o tres que ben bé podrien jugar a la categoria juvenil. És un equip "crème de la crème", o si no ho voleu en francès, del bo i millor. En una paraula, unes màquines de fer meravelles, per això només em queda donar l'enhonorabona a entrenadors, delegats, aficionats i sobretot als pares per haver creat aquests futbolistes, senzillament, meravellosos.

Això és futbol i la resta són històries. ♦

Alevins CF Lluçmajor

Tots de vermells

Quintana Castell

Dia 25 de febrer de 1996 els nostres representants alevins de F-7, el CF Lluçmajor, varen assistir, convidats, a presenciar l'encontre de II Divisió, disputat al Lluç Sitjar entre el RCD Mallorca i el Vilareal que, al final dels noranta minuts reglamentaris, va acabar amb empat a 1 gol.

Però el resultat és ara el que menys importa; ens referim justament per a aquests al.lots, perquè tengueren l'oportunitat, aquell dia, de fotografiar-se amb els seus ídols, abans de començar el partit.

D'altra banda, hem de dir que fins a la data de tancar l'edició (31-III-96) s'havien celebrat dos partits, des de la nostra informació, és a dir:

23-III-96: Lluçmajor, 3 - Arenal, 5. Gols: S. Nevado, J. Serrano i D. Nevado.

30-III-96: Esportes, 1 - Lluçmajor, 1. Gol: Josué Serrano. ♦

Mégane

RENAULT

BARTOMEU JAUME NADAL, S.A.

Ronda Migjorn, s/n - Tels. 66 01 40 1 66 00 41

El R.C.D. Mallorca de II Divisió amb els nostros Alevins F7 del C.F. Lucmajor

Benjamins F.7 CD Espanya

S'ha acabat la lliga

Josep M. Garcia "Tropi" i Tomeu Gelabert entrenadors del CD Espanya Benjamí de F.7

40

Quintana

El proppassat dia 30 de març va acabar de manera oficial el Campionat de Lliga 1995-96 pel que fa als Benjamins F.7 del CD Espanya immersos en el grup D d'aquesta categoria que comptava amb set grups (de l'A al G) essent aquest el primer, i únic que ha finalitzat ja que era el més reduït amb només 9 equips. D'aquests, el líder indiscutible ha estat la UD Arenal, que ha guanyat tots els encontres exceptuant-ne un, que va acabar en empat hi ha marcat la xifra de 128 gols i només n'ha encaixat 33.

Pel que fa als llucmajorers, han fet una campanya digna i han quedat a la meitat de la taula, amb sis victòries, dos empats i vuit derrotes, han marcat 52 gols i n'han encaixat 100

Un cop acabada la lliga ha començat el Torneig de Primavera, que comptarà amb quatre equips, Sallista d'Inca, Constància, Santa Maria i el mateix Espanya, que dirigeixen Josep

M. "Tropi" i T. Gelabert i que, en el moment de sortir aquest comentari, ja haurà començat a disputar-se l'esmentat torneig. Tots dos entrenadors estan al front de l'equip, com ja informàrem, des de l'inici de la II Volta.

Afegir, només, el resum dels resultats i de la classificació del que ha estat aquest campionat recent acabat.

I Volta

Arenal, 10 - Espanya, 2
Espanya, 5 - Santanyí, 8
Campos, 1 - Espanya, 3
Espanya, 3 - Montuïri, 11
Vilafranca, 12 - Espanya, 2
Espanya, 5 - Cala d'Or, 4
Porreres, 3 - Espanya, 3
Espanya, 4 - Algaida, 10

II Volta

Espanya, 3 - Arenal, 16
Santanyí, 9 - Espanya, 2
Espanya, 4 - Campos, 1
Montuïri, 2 - Espanya, 0
Espanya, 3 - Vilafranca, 1

Cala d'Or, 5 - Espanya, 6
Espanya, 5 - Porreres, 2
Algaida, 3 - Espanya, 3

La classificació final és aquesta:

EQUIPO	PJ	PG	PE	PP	GF	GC	P
Arenal	16	15	1	0	128	33	46
Montuïri	16	13	0	3	86	47	39
Vilafranca	16	11	1	4	94	59	34
Santanyí	16	10	0	6	84	50	30
Espanya	16	6	2	8	52	100	20
Campos	16	4	1	11	39	48	13
Cala d'Or	16	4	1	11	57	82	13
Algaida	16	3	3	10	61	94	12
Porreres	16	1	1	14	28	116	4

Entre noltros

Naixements

- 1.- Marina Taberner i Però, 24 febrer 96. Filla de Llufs-Miquel i Maria-Josep.
- 2.- Aina-Elisa Bergeson i Sastre, 20 febrer 96. Filla de Jean i Francesca-Aina.
- 3.- Rafel Jiménez i Cifre, 29 febrer 96. Fill de Joan i Maria del Pilar.
- 4.- Joana Garcia i Tugores, 9 març 96. Filla de Josep-Lluís i Joana-Aina.
- 5.- Oscar-Nelson Pérez i Garcia, 6 març 96. Fill d'Oscar-Nelson i Francesca.
- 6.- Esperança Grimalt i Bonet, 15 març 96. Filla de Josep i Joana.
- 7.- Antelm-Joan Salvà i Martínez, 13 març 96. Fill d'Antelm-Josep i Maria Pau.
- 8.- Mònica Moyà i Amengual, 21 març 96. Filla d'Alexandre i Mònica.
- 9.- Benet Llompарт i Ballester, 28 març 96. Fill de Guillem i Maria.

Matrimonis:

- 1.- Frederic Toledo i Allés - Margalida Jordà i Cabanellas, 17 febrer 96, Esgl. Sant Miquel.
- 2.- Llorenç Payeras i Navarro - Maria dels Reis Abinareta i Ferrer, 13 gener 96, Esgl. Sant Bonaventura.
- 3.- Pere Molina i Sánchez - Antònia Cantallops i Coello, 3 febrer 96, Esgl. Sant Bonaventura.
- 4.- Miquel Puig i Prohens - Antònia Cardell i Vanrell, 10 desembre 95, Esgl. Ntra Sra. de Gràcia.
- 5.- Joan-Ramon Salamanca i Palmer - Maria-Esther Mare, 14 març 96, Jutjats de Lluçmajor.
- 6.- Joan Carles Elviro i Vidal - Maria-Antònia Rosselló i Llompарт, 9 març 96, Ajuntament de Lluçmajor.

Defuncions

- 1.- Jaumeta Tomàs i Ferretjans, 1 març 96, 83 anys.
- 2.- Hilde Gross, 1 març 96, 66 anys.
- 3.- Andreu Rodríguez i Torres, 25 febrer 96, 40 anys.
- 4.- Josepa Sánchez i Martínez, 11

març 96, 59 anys.

5.- Catalina Jaume i Vidal, 14 març 96, 88 anys.

6.- Catalina Mut i Tomàs, 20 març 96, 88 anys.

7.- Joan Ramírez i Dorado, 16 març 96, 43 anys.

8.- Antoni Calafat i Salvà, 23 març 96, 65 anys.

9.- Maria del Carme Rescalvo i Simón, 23 març 96, 40 anys.

10.- Maria Bejarano i Dorado, 25 març 96, 91 anys. ♦

FABRICA DE JOIERIA GARAU

(Ca'n Caieta)

Fabricant Illes Balears 030

Només es fabrica amb or de primera llei (18 K)

Dia 5 de Maig ESPECIAL DIA DE LA MARE

JOIES D'ESTIL MALLORQUÍ

Gran exposició de plateria
de la firma **Pedro Duran**.

Canelobres, gerres, plats, palanganes,
làmpares, marcs, etc, etc.

C/. Born, 29 - Tel. 66 04 03 - LLUCMAJOR

Quan el Sr. Rabasco era regidor d'urbanisme, (governant amb el P.P.) es va fer una neteja d'obstacles als carrers, (n'hi havia per tot arreu).

En l'actualitat la cosa torna a prendre força, i en prendrà més si no s'hi posa remei.

Aquestes noses són un perill tant per les bicicletes com pels cotxes, que als carrers estrets on hi ha altres cotxes apareats, s'han d'atraçar a la voravia per poder passar, xocant amb les rampes de formigó posades al carrer.

Del civisme de les persones que incompleixen les més elementals formes de convivència, malgrat els perjudicis que puguin causar als altres, ni en parlarem. Sempre n'hi ha hagut i sempre n'hi haurà. Però del Gran Insolvent que amb la seva permisivitat, apatia i incompetència permet que uns particulars s'apropriïn de les zones públiques, edificant enmig del carrer, infringint les ordenances municipals i posant en perill la integritat física dels que per ells circulen si que en parlarem i ho farem fins que sigui necessari. ♦

Sopa de lletres - 10 Països americans

R	T	E	A	N	B	A	X	U	D	V	A	V	X
A	T	E	Q	B	A	N	I	Z	H	E	N	I	A
V	B	N	E	S	R	C	T	V	U	E	O	T	J
R	I	S	O	E	J	E	H	V	I	A	O	A	G
A	A	I	T	L	X	I	V	U	S	L	A	N	C
B	X	D	Z	I	T	R	Z	E	B	A	O	G	P
X	N	E	K	X	N	Y	R	M	A	E	T	B	I
I	A	U	G	U	R	U	C	I	J	C	B	R	A
B	X	I	X	S	D	J	S	U	A	D	G	O	U
M	B	T	H	N	A	M	T	T	M	P	A	D	G
A	I	J	O	T	D	T	A	Q	A	T	E	A	A
Z	A	H	X	E	Y	F	M	D	I	T	P	U	R
F	A	A	I	B	M	O	L	O	C	T	S	Q	A
F	A	A	I	B	M	O	L	O	C	T	S	Q	A
M	E	X	A	M	B	P	F	Q	A	U	R	E	P

Solució del mes passat

-Conyac	-Ginebra	-Herbes
-Xerès	-Rom	-Anís
-Aiguardent	-Palo	-Brandi

42

GABINET
PSICO - PEDAGÒGIC

CENTRE DE DIAGNOSTIC
I TRACTAMENT

- Estudis individuals i col·lectius.
- Recuperacions d'aprenentatge.
- Logopèdia.
- Teràpia.

CENTRE DE PREPARACIÓ AL PART

Catalina Serra Calafat
(Comare)

També hi ha servei de
massatges terapèutics

Cl. Rigo, 73 - Tel. 66 24 90

Cl. Silos, 35 - Tel. 65 11 42 - 07630 CAMPOS

CICLE Cinema i Literatura

19 - 20 - 21 - 22 - 23 d'abril

DIVENDRES 19 a les 20.30 h

Tertúlia cinema i literatura

ANTONI SERRA MANEL-CLAUDI SANTOS JAUME VIDAL
JERONI SALOM TONI FIGUERA moderador: MIQUEL CARDELL

"SA NOSTRA"
Obra Social i Cultural

DISSABTE 20 a les 22 h - DIUMENGE 21 a les 18.30 h

LOS PUENTES DE MADISON

CLINT EASTWOOD MERYL STREEP

DIUMENGE 21 a les 16 h - DIMARTS 23 a les 22 h

WAYNE WANG - PAUL AUSTER

SMOKE

WILLIAM HURT HARVEY KEITEL

DILLUNS 22 a les 22 h

EMMA THOMPSON

CARRINGTON

música MICHAEL NYMAN

AUTO - ELECTRIC
Barceló
S.L.

AlliedSignal
AUTOMOTIVE
Bendix®

Ronda Ponent, 26 - Tel. 66 01 70

EL NOSTRE TALLER LI OFEREIX ELS SERVEIS DE:

- Electrònica de l'automòbil
- Injecció benzina
- Aire condicionat
- Frens i A.B.S.
- Servei Tècnic d'eines elèctriques
- Energia Solar
- Pre-revisions I.T.V.
- Tocògrafs i limitadors de velocitat.

SEAT

**Rubí Automòviles
Llucmajor, S.L.**

Ctra. Arenal s/n - Tel. 66 02 34 - 66 16 18

SEAT CORDOBA